

80 let

Slováckého
souboru Kyjov

1942 - 2022

*Umíme milovat, umíme hrát,
co život předkládá, dovedem brát,
umíme tancovat, dovedem pít,
vesele stále chcem jen žít.*

*Na chmury života nemáme času,
bez bázně, beze lsti chceme mít chasu,
co v oku plane, to jazyk praví,
co v srdci hoří, každý se doví.*

*Rodný kraj, jazyk svůj nezapřem nikdy,
toť odkaz, věno potomkům našim,
vínečko perlí se, my budem ho pít,
krev v žilách pění se, za vlast chcem se bít.*

(v roce 1943 Slováckému krúžku věnoval František Divoký)

Historie krúžku/souboru

Historie „Slováckého krúžku“ začíná vlastně již v roce 1940. Po uzavření vysokých škol německými okupanty se do Kyjova ke svým rodinám vrátili vysokoškoláci z Brna, Prahy a Olomouce. Tito studenti se již s lidovou písničkou a tancem setkali, poněvadž v Brně a Praze se moravští Slováci scházeli a udržovali lidové zvyky. Do Kyjova se na přechodnou dobu vrátil i vysokoškolský učitel Dr. Vladimír Úlehla, který byl jedním z národopisných pracovníků. Také středoškoláci studující ve Zlíně, Uherském Hradišti a jinde se zde se slováckými písničkami a tanci seznámili. Bohužel v brněnském krúžku to byly převážně písničky z Hornácka a Podluží. Jen málo písní patřilo dolňáckému regionu, do kterého Kyjov patří.

V Kyjově v té době existoval Akademický klub, v rámci kterého se začali studenti a další milovníci lidových písní a tanců organizovat a scházet. Lidové písničky, které se zde zpívaly, udržovaly dobrou náladu a byly vyjádřením národního citění a vzdoru proti okupantům.

Zpočátku se všichni scházeli neorganizovaně. Pak se však „kluci“ dali dohromady a začali zakládat krúžek. Hlavně to však byli muzikanti a z nich nejaktivnější byl Oldřich Stoklásk, zvaný „Ondráš“. Ten studoval zpěvníky lidových písní, především Fr. Sušila. Jeho zásluhou se začaly hrát a zpívat písničky našeho regionu.

V průběhu roku 1941 se muzikanti již natolik sešli, že mohli občas zahrát ke zpěvu a tanci na schůzkách milovníků folklóru. Ty se organizovaly tajně, protože úřady tenkrát žádné velké sdružování nepovolovaly. Scházeli se na různých místech, např. v zadních místnostech hotelu Slávia, na chatě na Kameňáku, ve sklepech, kde se při vínečku dařilo lidové písničky nejlépe. Při cimbálové muzice se scházeli všichni bez ohledu na věk. Častými hosty těchto schůzek byl Jaroslav Lakosil z Uherského Hradiště, výborný houslista a zpěvák, který nosil do kyjovského krúžku nové dolňácké písničky z hradištského krúžku a nakonec ztratil v Kyjově i svobodu a oženil se zde, a PhMr. Augustýn Kůr, kyjovský rodák, který byl před válkou za svých studií v Praze primášem pražského krúžku, po dostudování v roce 1930 a přechodu do Brna pak i primášem brněnského krúžku.

Krojů v té době mezi mládeží moc nebylo, a tak se chodilo především ve vyšších krojových košilích a civilních kalhotách. Každý si vzal, co se mu podařilo sehnat. Byla to často směsice krojů od Podluží po Horňácko. Hlavní však bylo nadšení pro lidovou píseň a tanec, takže nedostatky v krojovém vybavení byly nepodstatné.

První oficiální vystoupení bylo na fašaňk v roce 1942 v Bučovicích. O tomto zájezdě se tradují různé zkaszy. Jednou z nich je, jak si Olin Stokláška na odvoz cimbálu vypůjčil od jednoho bučovického občana saně. Ty potom klidně nechal stát na nádraží. V povznesené náladě všichni nasedli do vlaku a odjeli. Jaké bylo za nějaký čas překvapení, když došla soudní obsílka o úhradu saní, které se samozřejmě ztratily. Brzo po Bučovicích následovalo vystoupení v Koryčanech, kde místní učitel pan Tesař dal všem bohatě popít jablečného vína. Prodával ho po 1 koruně za litr, aby to nebylo úplně zadarmo.

Organizované akce vyvolaly potřebu alespoň formálně vytvořit spolek, který za německé okupace samozřejmě nebylo možno legalizovat. A tak se všeobecně usneslo, že se založí „Slovácký krúžek“ a jako spolkový výraz se povede kronika. První zápis v této kronice je z roku 1942, ale bez bližšího data. Podepsáni jsou zakládající členové. Druhý zápis již datum má, a to 14. 2. 1942. Rok 1942 se tedy považuje za oficiální rok vzniku „Slováckého krúžku“ v Kyjově.

Krúžek svou činnost vyvíjel především v zadních místnostech hotelu Slávia, které jim poskytl majitel pan Šafařík. Významným hostem, který do krúžku zavítal, byl Jaroslav Kříčka, který dne 26. 2. 1943 do krúžkové kroniky zapsal úryvek ze „Slovácka“ ze své Moravské kantáty a popřál krúžku mnoho dobrého v další činnosti. V roce 1943 a 1944 se v místnostech Slávie slavily hody a fašaňk. Samozřejmě všechny tyto akce měly soukromý ráz, protože se veřejně pořádat nemohly.

Velkou podporou a pomocníkem v době okupace byl pro krúžek Vladimír Úlehla se svou ženou Marinou. Po uzavření vysokých škol bydlel v Kyjově u svého tchána, učitele Hradila. Vypomáhal harmonizací písniček a radou muzikantům. Jeho žena zatím učila tanečnický a tanečnice lidovým tancům. Podle pamětí pozdějšího profesora hudby na kyjovském gymnáziu Vladimíra Horáka navštěvoval profesor Úlehla schůzky mládeže už od roku 1940 a aktivně se podílel na výchově muziky. V krúžkové kronice je od něho zápis ze dne 10. ledna 1944, kdy sem zapsal textově i notově část písničky „Hory, hory, horičky“. Tuto písničku mu zpíval ke skočné J. Gajdoš v Sobůlkách v červenci 1940.

Krúžková kronika byla s menšími nebo většími přestávkami vedena až do roku 1984. Poslední zápis je z pohřbu „slováckého bohatýra“ a jednoho z předních primášů na Slovácku Jury Petru (1922-1984). Tato kronika byla v té době v držení Josefa Sedláře, zakládajícího člena krúžku a doživotního starosty. Poněvadž však kronika nebyla stále k dispozici, založili si členové souboru v roce 1970 novou kroniku, která byla vedena až do roku 1984. Poté, kdy byla dopsána, byla založena nová a takto se postupuje do dnes.

Složení muziky se postupně měnilo tak, jak někteří muzikanti odcházeli a noví přicházeli. Také klavír byl v muzice postupně nahrazen cimbálem - nejdříve přenosným, který objevil Olin Stokláška ve Svatobořicích. Hned se na něj začal učit hrát. Mezi „chasů“ se mu říkalo „karbovňa“. Později byl tento nahrazen velkým cimbálem, dovezeným od cikánů z Prahy.

Nezávisle na Slováckém krúžku v Kyjově se vyvíjela činnost mládeže ve vedlejší obci Nětčicích. V době okupace byly ještě Nětčice samostatnou obcí, vzdálenou od Kyjova asi 1,5 km. Už v roce 1943 se dala nětčická mládež dohromady a scházeli se po domech, v sále u Jančů a hlavně po stodolách u Lungů a Polášků, v létě také na loukách. Mládež se učila tančit polku, valčík, mazurku, ale i Moravskou besedu a také slovácké písničky a tance tak, jak se tančily a zpívaly na hody, dožínky apod. Hudební doprovod byl různý, od gramofonu přes harmoniku po housle. V roce 1943 se konalo první veřejné vystoupení, a to fašaňk v sále u Jančů. Tančila se zde Moravská beseda, kterou nětčická mládež nacvičila. Doprovod obstarala Zbořilova dechová hudba z Milotic. Na vystoupení přijelo hodně chlapců ze Svatobořic. Po vyhlášení volenky šla nětčická děvčata pro ně a domácí chlapci zůstali stát. Bylo z toho po dědině veliké pozdvižení. Vše se ale uklidnilo a vystoupení se za 14 dní opakovalo v Boršově v hospodě u Vlachů.

Písničkový repertoár nětčické mládeže se značně změnil v roce 1944, kdy jeden z místních chasy, Kliment Navrátil, začal chodit jako houslista hrát do kyjovského krúžku. Přivedla ho tam jeho sestra Márinka. Ten potom přenášel písničky mezi nětčickou mládeží.

Zatímco kyjovský krúžek po osvobození v roce 1945 ve své činnosti postupně ustával, protože muzikanti i další členové se rozjeli dostudovat vysoké školy, v Nětčicích jako zemědělské obci zatím mládež vesměs zůstala. Hned po osvobození se sdružila a založila skupinu Svazu české mládeže. Pilně se pokračovalo v nácviu písní a tanců pod vedením Klimenta Navrátila. Přešla sem i část mládeže, která zůstala v kyjovském krúžku. Tak byla nětčická mládež prakticky bez

přerušení pokračovatelem Slováckého krúžku v Kyjově. Zpočátku nebyla k dispozici cimbálová muzika, a tak se jako dříve veškeré zvyky odbývaly při dechovce. Už v létě 1945 uspořádal krúžek první poválečné dožínky. Byla to první akce po šestiletém přerušení okupací. Při dožínkách se uplatnily nové písničky, zvlášť u verbuňku. Obnovily se také postupně všechny lidové zvyky, které se před válkou v Nětčicích pořádaly. Nejslavnější a nejokázalejší ze všech byly hody, které se v Kyjově pořádají dodnes.

Aktivita mládeže se však projevila i v jiné oblasti. Na podporu své činnosti si mládež z Nětčic začala vydávat místní časopis „Rýpal“. Vydával se jen v pěti výtiscích; to proto, že mladí neměli k dispozici žádný rozmnožovací stroj a přesně takový počet bylo možno najednou napsat na psacím stroji. První číslo vyšlo 13. července 1945. Redigování se iniciativně ujal Josef Šušák, zvaný Pepin, a obrázky do časopisu maloval jeho bratr Jaroš, zvaný Rembrant. Vůbec se v té době rozmohly přezdívký a měl ji prakticky každý z členů krúžku. Tak třeba Vladimír Pleva dostal přezdívkou „Krahlíček“ Lubomíru Grufíkovi st. se zase říkalo „Trocha“. Časopis svým obsahem řešil problémy, které tehdy mezi mládeží byly.

Impuls k velkému rozvoji a rozšíření krojů v Nětčicích, Kyjově a okolí daly primice pátera Josefa Poláška v roce 1944. Ty byly jako církevní slavnost okupačními úřady povoleny. Tak se na veřejnost dostalo množství již dříve zhotovených krojů. Celá slavnost byla svým způsobem lidovou manifestací národního uvědomění a vzdoru vůči okupantům a sešlo se na ní velké množství krojovaných. Po skončení války se šití krojů a jejich vyšívání velice rozšířilo spolu s rozvojem folklóru v mnoha okolních obcích. Teď však již šlo o kyjovské kroje. Pro mnohé generace kroje šila a vyšívala paní Školudová z Nětčic.

Jak bylo již dříve uvedeno, byla v Nětčicích založena skupina SČM. Ustavující schůze se sešla 3. 6. 1945. Předsedou byl zvolen Josef Sedlář, zvaný „Pepiček“. Činnost skupiny sestávala z velké části z nácviu lidových písniček a tanců. Zástupci mládeže se účastnili různých srazů a vystoupení, vesměs v kroji, například v roce 1945 sjezdu mládeže na Radhošti nebo manifestace ve Zlíně. Odtud také přišel dopis, který vyzýval mládež k založení Slováckého krúžku. Velkou akcí byla oslava 1. výročí SNP v Trnavě, kde mládež z Nětčic tančila Moravskou besedu.

Jak je z předešlého textu jasné, začátky Slováckého krúžku v Kyjově a Nětčicích byly skromné, tak jak to dovolovaly poměry za okupace. Kromě vystoupení v Bučovicích a Koryčanech to byly hody nebo fašaňk, pořádané tajně v místnostech Slávie, nebo vystoupení sice veřejná, ale vždy pod kontrolou a patronací úřadů. Po osvobození v dubnu 1945, kdy štafetu krúžku z Kyjova postupně pře-

bíraly Nětčice, byla situace obdobná. Chasa byla sice plná energie, chyběla však muzika, která by ji byla schopna při vystoupeních doprovázet. Od roku 1945 se sice v Nětčicích obnovilo pořádání všech lidových zvyků, ale při dechovce. Začalo to již v srpnu dožínkami. Pak následovalo vinobraní, hody, kateřinská a štěpánská zábava. Všechny akce se pořádaly za předsednictví Josefa Sedláře, ale nemalou měrou se na podpoře všech akcí podíleli i obecní výboři a starší chlapi, kteří obsadili všechny potřebné pořadatelské služby.

Roku 1946 se již situace zlepšila, a tak se chasa zúčastnila prvních Strážnických slavností, kde předvedla vinobraní s doprovodem dechovky. Ale především to byly dva větší zájezdy, a to do Liberce v akci „Budujeme pohraničí“, ve dnech 17. - 20. srpna 1946 a do Prostějova. Vystupovalo se s ukázkou hodů. S omladinou jela i tetička Apoléma Grufíková, zvaná „Poluša“, která rajdila děvčata a dávala dohromady hodový věnec a káčera. Jelo se vlakem a všechno se muselo vézt s sebou včetně káčera. Akce se zúčastnilo 30 lidí a o tom, jak byla úspěšná, hovoří zápis v kronice:

Už příprava na celý zájezd byla poznamenána velkou nervozitou a kraválem. Co se Klíma (Kliment Navrátil) nastaral a nadřel, než mládež naučil rozeznat „danaj“ od „pod šablí“. Nejvíc řečí bylo okolo výběru děvčat. Řeči jako „nač tam budu chodit, na mě se stejně nedostane“ nebo „když tam nepojede tá naša, tož vám ten krúžek rozhážem“. Nakonec cesta proběhla klidně, až před Libercem došel befél obléct se do krojů, aby se udělal dojem a byl náběh na lepší umístění.

Před nádražím bylo první divení, protože mezi mládeží bylo ešče plno takových, keří ve velikým městě nebyli. Pepin se divil velikým domům a jak prej tam podávají tú slámu a vyvážajú hnůj. Z řad Libereckých bylo slyšet „praví vesničané, nezkreslené vesnické tváře“ atd.

Druhý den před vystoupením už nebylo co pit, tak se mládež odebrala na obchůzku po národních správcách, ve snaze z nich něco vyždímat.

Na jejich prohlášení, že sme si měli dovézt z domu, všeci ostali zaražení a potom kdosi prohlásil: „Podle zkušenosti víme, že se doposud z pohraničí odvážalo, a né aby se sem vozilo.“ Po slavnostním vyhlášení výsledků soutěže, kde sme obdrželi čestné třetí místo, sme se rozhodli oslavit to ešče jedním vystoupením, „soukromým“. Právě když byl mládeží vykonáván akt slavnostního pasování Pepička na „Rytíře z Podještědí“, vpadl sem vedúcí a prohlásil: „Změna programu, kazety sem neprodal, jede se dom.“ Při pakování nastal u kluků problém, protože nekeří v tem kvaltu nemohli tu „opicu“, kerú mezi tým ulovili, dostat do kufru.

Tak skončil slavně první větší zájezd krúžku do světa.

Koncem roku 1946 se pomalu začíná dávat dohromady cimbálová muzika, jejíž vznik se ale počítá až od roku 1947. Jejím organizátorem byl Kliment Navrátil. Dále v ní postupně hráli Franta a Jura Petrů (1922), který působil již dříve ve slováckém krúžku, Úlehlově souboru a souboru Antoše Frolky v Brně. Pak Kyjovják Franta Topinka, profesor Ladislav Horák, bratři Jakubičkové, Josef, zvaný Jožena, a Slávek, bývalý dramaturg BROLNu. Později se přidali Mirko Píro a Mirek Stuška, Ota Krojzl, Mirek Kincl, Miloš Dufek, Štěpán Hájek, Myroň Majkut, Jan Sladký, Milan Slováček a jiní, kteří se v muzice postupně vystřídali. Hudební nástroje měli zčásti svoje, ale cimbál a basu převzal Josef Sedlář od Akademického klubu, kde zůstaly tyto nástroje po kyjovské cimbálovce.

Koncem roku 1946, a to 29. prosince, byl uspořádán zájezd do Prostějova. Podle zápisu v kronice SČM z Nětčic byla příprava na zájezd velmi důkladná, neboť se měla opakovat obdoba „libereckého úspěchu“. Velkou oporou byli brigádníci vrátivší se z pohraničí, kteří svému tělu odpočinuli. Jako před vším, co se v té době podnikalo na útratu druhých, byla i zde účast velká, jmenovitě 9 párů v kroji, dva nekrojovaní příživníci a kompletní kapela se silnými kontrami. Ota Kouřil, chudák, musel zastupovat prvního stárka, blahé paměti nositele titulu „Rytíř z Podještědí“, Pepička, který se pro zaneprázdnění nemohl zúčastnit. A zde nechejme opět promluvit kroniku:

„Mám inventuru,“ řekl Pepiček, „a nijak se mně to nepasuje, a potom, dyž jedu s vama, dycky mě to neco stójí. Tady máš, Oto, litr. Je to dobře uložený druhák. A nedělejte mně tam ostudu, kluci špatný.“ Povel k odjezdu dal stárek Mirek Majer. Zpočátku všem bylo nepříjemné, že se už stmívá a že do Prostějova dojedeme za tmy. Pomalu si ale dvojice začaly na tmu zvykat a pak se bránily každému osvětlení. Po příjezdu byly vzneseny ze strany brigádníků Jaroša a Oty první a taky poslední námitky. Tito navyklí zvykům z pohraničí se těžko smiřovali s odděleným převlékáním. Velké překvapení vyvolalo přečtení plagátu, kde stálo, že toť dnes vystúpíjú slovácké skupiny z Dubňan a Ratíškovíc a cimbálová muzika z Dolních Bojanovic v pásnu „Slovácko v tanci a zpěvu“.

Při večeri sme poznali první rozdíl od Slovácka. Chleba nám dali bez vína a soli. Po objasnění, že děvčata budou obsloužena první, ozvalo se z řad mužské chasy: „Z jakého důvodu si máme na ty ústrky zvykat ešče za života svobodného.“

Potom všecko na místa a Ladiček Pleva, osoba důležitá, s lejstrem na kraj. A jedem. To už Jurenka (Jura Petrů) seznamuje přítomné s uměním své kapely. Potom se střídá zpěv s tancem a verbuňkem. Vše to ztvrzuje Jurenka s kapelou mocným štabarcem. Zvláště děvčata se cítila dobře při hojačkách, kdy všechen mužský národ ležěl na zemi a ony nad ním vítězně stály a cítily se, přirozeně, jako doma. Na výslovnou žádost, né že by o to mládež stála, se šlo do restaurace k dalšímu seznamování. „Nic potem,“ povídá Hlůžický, „osmý litr a furt žádná nálada.“ To se nemože říct o stár-

kovi Mirkovi Majerovi, kerý s lejstrem s řadou jmen dokazuje, že žije. A to už začalo „Všecí se ptají, kemu to hrají“. Žádný z přítomných nebyl před ním jistý. Každý z nich hned na židlu a zaplatit za poctu. Potíž byla v tem, že nevěděl, keré méno ke kemu patří. A tak střílál od boku.

Po příjezdu zpátky do Nětčic se nám nechtělo dom. A tak ve tři hodiny ráno sme se rozjeli do Kostelca, kde byla muzika, zájezd řádně ukončit.

Koncem roku 1947 nětčická skupina SČM zaniká, neboť mládež z velké části odešla jednak na studie, jednak za prací mimo obec. Činnost krúžku ale pokračuje dále, mládež se schází k nácvičku písní a tanců po sobotních večerech, když se všichni ze světa sjedou domů. Udržují se zvyky a pořádají se zájezdy. V čele organizování všech akcí stojí opět Josef Sedlář. Krúžek nemá však stále statut oficiální organizace. Je to volné sdružení mládeže a občanů v tak zvaném „Slováckém krúžku“.

Na vznik cimbálové muziky Jury Petrů on sám vzpomínal takto:

Ještě v Úlehlově souboru jsem navázal známosti a přátelské styky s kyjovskými vysokoškoláky (Kliment Navrátil, Laďa Horák, Laďa Polášek, Franta Lukl a další), kteří mě zvali do kyjovského slováckého krúžku a začátkem roku 1947 jsme v tomto krúžku vytvořili také cimbálovou muziku z domácích členů – Kliment Navrátil, Franta Topinka a z přespolních – Ing. Miroslav Píro, Mirek Stuška, Mirek Kinzel, Franta Petrů, Vlastik Goldman, Myroň Majkut a brň Slávek a Jožka Jakubičkové. Někdy s námi hrával i Jan Sladký ze Strážnice. Vystupovali jsme také na veřejnosti a program jsme rozšiřovali o další skočně, které nás učil hlavně Kliment Navrátil, ale také jsme písničky vybírali ze zpěvníků Dr. Poláčka a písňové sbírky Františka Sušila. Tyto skočně do dneška tvoří základní kmenový repertoár dnešního Slováckého souboru...

V roce 1947 krúžek vystupoval opět ve Strážnici v klenotnicovém pořadu, ale i v hlavním pořadu s názvem „Asenda“. Byl uspořádán zájezd do Příbrami a další národopisné akce. V této době už krúžek navštěvují i chlápci a děvčata z Kyjova a Boršova.

V následujícím roce 1948 došlo k dalšímu rozvoji činnosti. Kromě tradičních zvyků to byla opět Strážnice s pořadem „Regrúti“. Byl uspořádán zájezd na Zemědělskou výstavu v Praze. Největší akcí ale bylo vystoupení v rámci všesokolského sletu, kde krúžkaři pobývali celých 6 dní. V tomto roce se také uskutečnilo první natáčení do rozhlasu v Praze. Akci organizoval pan Ctibor Sonevend, režisér rozhlasu Brno. Vystupovalo se pod názvem „Sonevendova slovácká skupina“. Rok 1948 byl památný i tím, že v Neděli velikonoční byla zahájena odpolední vystoupení spojená se soutěží ve zpěvu, tanci a verbuňku. O pobytu v Praze Jura Petrů

(1922) Mirkovi Stuškovi psal toto:

„Ostatně ti Šušáci sú všeci dobří. Ten mladší Jaroš měl v Praze také pořádného taha, zatát co sme my ostatní ve vinárni dali dvakrát dvě deci on si dal hned 2 litry. Teda mosím sa priznat, že sme po tych vinárnách aj chodili, ale dycky bohatýrsky, někdy se štrajkem, ale aj bez štrajku a dycky sme opanovali pole působnosti. Potom po takovém tahu ten Šušak si stúpl kdesi na Karlovém náměstí do policajtské budky a řídil dopravu ve tři hodiny ráno. A řídil do francúzky, že: „mesije, la prague, la pasijéé“. A při tom mával tyma velikými gracňama, lebo je takto v cibilu stolářem až šla hrůza na kolemjdúci. My sme sa mohli uřehtat smíchy aj ti blbí Pražáci sa smáli až došli policajti a vyměřili Jarošovi 50Kčs pokuty tož sme sa složili, vzali Jaroša mezi sebja a ešče sme si aj před tím SNB zanotili. Škoda ešče také, že náš Franta a tys s námi nejel to by byla sranda.“

V roce 1949 zaznamenal krúžek velký úspěch ve Strážnici, kde znovu vystoupil s pořadem „Regrúti“ a obdržel za něj I. cenu za hromadné vystoupení. V únoru roku 1949 byla podána oficiální žádost na ONV v Kyjově o povolení ke zřízení Slováckého krúžku. ONV žádosti vyhověl a 23. července 1949 se konala v sále u Jančů ustavující schůze. Předsedou krúžku byl zvolen profesor kyjovského gymnázia Ladislav Fiala z Boršova. V této době měl krúžek svoji základnu nejen v Nětčicích, ale i v Boršově a Kyjově. Jednatelem byl zvolen dosavadní hlavní organizátor celé činnosti Josef Sedlář. Členy krúžku nebyla jen mládež, ale i starší občané, kteří se buď na činnosti podíleli, nebo byli alespoň přispívatelé. Všichni obdrželi členský průkaz. Pro členy se jedenkrát za rok pořádala zdarma beseda u cimbálu, kde krúžek předváděl tance a zpěvy.

Hlavním organizátorem a duší cimbálové muziky byl Kliment Navrátil. Jemu věnoval svoji báseň i jeden z muzikantu Myroň Majkut:

*Ty jsi mi vším, Ty krásná písni má,
již pro Tebe to stojí za to žít,
Tě nelze slovy ani oslovit,
snad očima jen vidět krásnýma
je možno krásna vidět víc?*

V Neděli velikonoční 17. 4. 1949 byl v sokolovně upořádán 2. ročník soutěže ve zpěvu a tanci. Další ročníky této soutěže se pak konaly v letech 1950, 1951 a 1952, kdy se konala naposled.

Také basista muziky Joža Jakubíček věnoval krúžku svoji báseň. Byla složena v roce 1950, v době, kdy se stará, původní muzika rozcházela.

*Už nepůjdem spolu jako kdysi
snad písni zas jiní se pokloní
nad námi mrak už rozchodu jen visí
a cimbál konec pohádky nám zvoní.
Kde je ta krása, již jsme život dali
a vykřesali ohněm našich srdcí
jen Tebe, písni, jsme tak milovali
a putovali za Tebou jak hudci.*

V roce 1950 předal profesor Fiala předsednické žezlo krúžku Englovi Krajdlovi. Úspěšná činnost krúžku nadále pokračovala. Jmenujme alespoň některé akce jako Strážnice, Humpolec, Veverská Bítýška. Zde bylo tak veselo, že části mládeže se nepodařilo chytout odjezd autobusu, a tak dojeli až druhý den v pondělí vlakem v kroji, což budilo značnou pozornost. V roce 1951 navštívila Kyjov místopředsedkyně Národního shromáždění Anežka Hodinová-Spurná. U příležitosti této návštěvy se na bývalém fotbalovém hřišti u mlýna předváděly dožínky.

Často se u Jančů v sále pořádaly „krúžky“. Byly to vlastně besedy u cimbálu, ale mnohem bezprostřednější, bez organizování. Na ně měl bezplatný vstup každý, jenom na muzikanty se vybíralo „do klobúka“, aby se jim zaplatila doprava, protože byli vesměs přesporní. Na tyto akce se rozesílaly pozvánky.

V roce 1951 krúžková chasa obnovila starodávný zvyk kradení máje. V tu dobu se jí podařilo ukrást máj v Nechvalíně a ve Stupavě. Oba pak postavila vedle kyjovského máje na náměstí v Kyjově. Prakticky celý květen potom chasa máje hlídala, aby je na oplátku zase někdo neukradl jim. 30. května se máje vždycky slavnostně kácely.

V roce 1952 přestává být Slovácký krúžek samostatnou organizací, neboť podle nového sdružovacího zákona se všechna zájmová činnost soustřeďuje pod závodní kluby. Avšak rozhodujícím důvodem, proč se krúžek včlenil tak rychle pod závodní klub Skláren Moravia, byla ta okolnost, že si v roce 1951 nechal u obuvnického družstva Jas ušít 31 párů pánských krabůvek (vysokých bot ke kroji), za které se mělo původně zaplatit jen asi 1.500 Kčs za pár. Výsledná kalkulace však byla mnohem vyšší a družstvo podalo žalobu na krúžek v osobě Josefa Sedláře jako představitele. Po jednání se sklárnou se tato nabídla, že uhradí dlužnou částku 100.200 Kčs s podmínkou, že se krúžek včlení do jejího závodního klubu. Tak se také 1. 3. 1952 stalo a krúžek byl od tohoto dne součástí Závodního

klubu Skláren Moravia Kyjov. Jeho předsedou byl zvolen zástupce skláren Josef Fridrich. Ten pak vedl krúžek až do roku 1961. Za jeho předsedování měl krúžek od skláren velkou morální, ale hlavně finanční podporu. Návky krúžku se ze sálu od Jančů přesunuly jednak do jídelny skláren, jednak do salonku v hospodě „Nový svět“, který byl sídlem závodního klubu, a návky se dlouhou dobu pak uskutečňovaly zde. V těchto letech byly na kyjovské hody v sobotu na „Novém světě“ i obě stárky s věncem.

V roce 1952 a 1953 se pokračovalo v zájezdech krúžku, např. do Českého Těšína a Trínce, spojený s návštěvou NHKG, do Lipovce u Blanska a Zlína. Na zájezdech bývalo vždy v autobuse veselo. Zpívalo se a vyprávěly se různé příběhy, ale hlavně se vymýšlela různá žertovná říkadla. Autobus se rozdělil na přední a zadní část a ty se vzájemně škádlily, jako třeba:

*Zajímalo by nás notně, co tam zadek dělá potmě,
i kdyby tu bylo světlo, ešče by to předeck hnětlo.*

*Tam kde sedl Šumbera, nemože byt mezera.
Zadku se to dobře kdáká, chlašče si ze sodofčáka.*

Koncem roku 1953 došlo k velké stagnaci činnosti a k rozpadu cimbálové muziky. Z aktivní krúžkařské činnosti odešlo za prací a studiem z 15 děvčat 7 a z 22 chlapců 13, z 10 muzikantů odešlo 8. Tím se na delší dobu činnost krúžku omezila na minimum. V letech 1953–1956 sestávala pouze z návky nových písniček bez muziky a vystupování jednotlivých párů nebo skupinek při vítání zahraničních hostů skláren.

Teprve příprava Slováckého roku 1956 oživila činnost krúžku. Kyjov jako pořadatel této národopisné akce měl morální povinnost mít zde svého zástupce. Pořádání Slováckých roků se obnovilo po 25 letech. Další činnost krúžku však byla podmíněna sestavením cimbálové muziky. Tu opět vedl Jura Petřů (1922). Kromě účinkování na Slováckém roku se krúžek také v tomto roce zúčastnil okresní soutěže lidové umělecké tvořivosti. Na základě úspěchů v ní měl být vyslán na zahraniční zájezd do Maďarska. Ten se však pro mimořádné události v Maďarsku neuskutečnil.

Na Slováckém roku, který se konal na hřišti u sokolovny, vystoupil krúžek s fašankem a pochováním basy. Návky děvčat se ujala Marie Navrátilová, chlapce cvičil Ing. Stanislav Duroň.

V roce 1957 se Slovácký rok opakoval. Byl uspořádán ve znamení 100. výročí narození významného národopisce Josefa Klvani. Významnou akcí byla i návštěva Kostelce na Hané, kde se konaly oslavy 90. výročí narození národního umělce Petra Bezruče, který zde žil.

V roce 1958 odchází Jura Petřů (1922) ze skláren do šroubáren. Tím přestává hrát v cimbálové muzice krúžku. Ve šroubárně pak v roce 1959 zakládá cimbálovou muziku a vzpomíná:

„Pro nepochopení a neuznání mé činnosti ve Sklárně Moravia jsem odešel do Šroubárny Kyjov. I tady jsem si vytvořil svou vlastní muziku, ze začátku v hudeckém obsazení: já, Vilém Stee, Jožka Bílovský, brá Jan a Jura Slaměnové, Bedřa Kožůšek, Jaroslav Rušil, Ladá Valenta, později i cimbalista Mirek Uřičář a nynější členové Milan Miša a kontráš Jožka Munka. S muzikou Šroubárny jsme také spolupracovali i s některými okolními krúžky jako byl ve Vacenovicích, vedený Františkem Mikulčíkem a v Hovoranech, vedený Josefem Ondrújem, kde jsme vypomáhali i s kontrášem Josefem Munkou.“

Léta 1958–1960 se vyznačovala snahou udržet krúžek v činnosti. Tuto snahu však neustále brzdilo to, že nebyla k dispozici cimbálová muzika, která by mohla krúžek při akcích doprovázet. Proto se na jednotlivá vystoupení zvaly buď dechové hudby, což mělo negativní vliv na folklórní ráz, nebo se na důležitější vystoupení sháněly cimbálové muziky cizí, které ovšem nebyly s tanečníky sehrané. I přes tento dosti citelný nedostatek se podařilo v letech 1956–1962 uskutečnit hodně akcí. Z významnějších to byly již jmenované Slovácké roky 1956, 1957 a 1961, Strážnice 1959 a II. celostátní spartakiáda 1960.

V roce 1960 sestavil novou cimbálovou muziku magistr Augustýn Kúr. Díky ní mohl krúžek nejen neustále nacvičovat, ale vystupovat i na veřejnosti, což znamenalo opětové povzbuzení činnosti krúžku. To se nejvýrazněji projevilo v roce 1961, kdy soubor vyhrál okresní kolo soutěže lidové umělecké tvořivosti a postoupil do krajského kola. V tomto roce se krúžek podílel na mnoha akcích v blízkém i vzdáleném okolí.

V roce 1961 se uskutečnil další, to znamená již třetí poválečný Slovácký rok. Krúžek pro tento ročník změnil repertoár a místo fašanku předvedl pásma „Regrúti“ a „Dožínky“. Rok 1961 byl i posledním rokem předsedování Josefa Fridricha v krúžku, který funkci zastával v letech 1953–1961. Podstatným tento rok byl pro mužský sbor, kdy od tohoto roku se počítá jeho vznik, a jehož prvními vedoucími byli Jiří a Josef Wenzlovi.

V období let 1962–1968 dochází opět k útlumu činnosti krúžku, který souvisel s generační výměnou členů. Starší z krúžku odešli, mladší neměli návaznost a zkušenosti. Hlavní roli však sehrála skutečnost, že opět nebyla k dispozici doprovodná cimbálová muzika. V roce 1962 totiž onemocněl magistr Kúr a „osiřelé“ muzice se neměl kdo věnovat. To mělo i neblahý vliv na tanečníky. Mládež totiž neviděla žádnou perspektivu jen v nácviku bez možnosti vystupování. Pořádalo se minimum akcí, na které se zvala opět cizí cimbálová muzika. Z těch významnějších to bylo pouze organizování oslav 20. výročí trvání krúžku v roce 1962.

Bez přerušení se ovšem pořádaly akce s dechovou hudbou, a to dožínky, vino-braní, hody atd. Od června 1966 začal Jura Petru (1922) se svou muzikou hrát v radničním sklípku v Kyjově. Spolupráce s touto muzikou tak nebyla možná, protože se nemohla účastnit vystoupení, jelikož v sobotu, kdy se obvykle konala vystoupení krúžku, ji zaměstnávalo účinkování ve sklípku. Ani v následujících letech se situace příliš nezlepšila. Na některých akcích hraje nově vzniklá muzika Ing. Jana Slaměny, občas Kyjovu vypomáhá cimbálová muzika Hynka Bíma s primášem Jindrou Hovorkou, jindy hraje muzika Varmužových ze Svatobořic. Nácviky se konají střídavě v sále záložny (dnešní poště), v tělocvičně ZDŠ Komenského, někdy i v sále traťové distance nebo v sále u Jančů.

Koncem roku 1970 se nácviků ujímá Zdeněk Šimeček. Nácviky se stávají pravidelnými a mládež se o slovácký krúžek začíná opět zajímat ve větší míře. Zkoušky často končí ve velkém sklepě u Sedlářů nebo u Šimečků v Nětčicích. Na těchto neformálních schůzkách se upevňoval kolektiv krúžku a přezpívalo se zde velké množství písniček, které se mladší učili od starších. V tomto roce je také založena nová kronika krúžku, v níž se v zápisech pokračuje až do roku 1982. Krúžek dostává také konečně vlastní stálou muziku vedenou Ing. Karlem Hirschem.

V roce 1971 absolvoval Slovácký krúžek několik akcí, mezi jiným vystupoval na koštu vína, na besedě u cimbálu. V srpnu se zúčastnil hodů v Tuřanech a potom byl pořadatelem místních hodů v Nětčicích a v Kyjově. Vyvrcholením folklórního života krúžku v roce 1971 byl Slovácký rok, konaný ve dnech 13., 14. a 15. srpna, kde vystoupil v pátek v Klenotnici, v sobotu s pořadem „Hody“ a večer s milostnými písněmi. V neděli předvedl na přírodním hledišti pásma „Kosecké písně“ a „Dožínky“.

Rok 1972 byl rokem oslav 30. výročí založení krúžku a také rokem vzniku ženského sboru pod vedením Josefa Wenzla. Probíráme-li se starými zápisy a novinovými výstřižky z tohoto období, můžeme vysledovat potíže a problémy: organizační a materiálové nedostatky (málo krojových součástí), nedostatek místností pro nácvik. Přes uvedené problémy byla činnost krúžku bohatá: domácí vystoupení na výstavě vína, vystoupení v Archlebově, ukázka pro účastníky celostátní soutěže v obvazové technice pro zdravotníky, hody a mikulášská beseda u cimbálu. Televize přijela natočit do Kyjova pásmo Vinobraní se zpěvy a zvyky při „zarážání hory“. V srpnu proběhly oslavy 30. výročí založení krúžku. Po odpolední besedě s promítáním archivních filmů se večer uskutečnilo vystoupení na přírodním hledišti, v neděli na oslavy navazovaly dožínky. V tomto roce je také založena další tradice: Kyjov se účastní 1. ročníku milotických národopisných slavností (dnes Národopisný festival kyjovského Dolňácka).

Krúžek také vyjížděl za hranice svého regionu. Tak v dubnu vystupoval s cimbálovou muzikou z Čejče v Hradci Králové a v červenci na Anenskou neděli předváděl mlácení káčera v rožnovském muzeu v přírodě. Na zájezd do Hradce Králové všichni účastníci vzpomínají v souvislosti s přítomností nezapomenutelného Vaška Mlýnka z Kuželova. Vašek, rozjařený úspěšným vystoupením a nějakou tou skleničkou „truňku“, odkopl v nestřeženém okamžiku své boty do jevištního propadliště. Protože bylo hluboké a žebřík nebyl v dohledu, strávili Kyjovští drahnou chvíli lovením „holének“ z propadliště pomocí smetáku.

Mimo pravidelné domácí akce (Velikonoce, dožínky, hody) se v roce 1973 udála pro život Slováckého krúžku velmi důležitá událost. V listopadu asistoval krúžek při slavnostním otevření Domu kultury. Od tohoto okamžiku se obrací situace v oblasti technického vybavení (prostory pro nácvik, sklady) a také všechny kulturní akce se už odehrávají v Domě kultury, přičemž kvalitní prostředí přidává na jejich úrovni. Také kyjovský mužský a ženský sbor se začal aktivně zapojovat do akcí krúžku. V prosinci si členové Slováckého krúžku s chutí zazpívali s renomovaným Hradišťanem, když na jeho pozvání předvedli v Hradišti ukázky z kyjovského regionu. Nicméně stále více je v tomto období pocíťován nedostatek v doplňování taneční složky novými tanečníky a tanečnicemi. Těm trvá delší dobu, než se vše naučí a do kolektivu zapadnou. Neustálými odchody již „vytančených“ jednotlivců trpí celý soubor. Proto byla pod vedením Bedřicha Gazdy založena příprava, která pak úspěšně připravovala tanečníky pro soubor.

V únoru 1974 se konala výroční schůze s besedou u cimbálu a chození po špeku v Nětčicích. V tomto roce se na množství organizovaných akcí začala projevovat možnost využívání kvalitního zařízení Domu kultury: v dubnu se oslavovalo 170. výročí Sušilo-

va narození nejprve v Brně a druhý den v Kyjově za spoluúčasti BROLNu. V programu vystoupili L. Holý, J. Hovorka, V. Grycová, J. Šuláková, S. Volavý a H. Sušil, S. Jakubíček a jiní. Za tři týdny zase hostovala v Domě kultury Olšava. Při sumarizaci akcí roku 1974 můžeme smeknout pomyslný klobouk před jejich organizátory: 28 akcí, náročných na přípravu, některé z nich s hvězdným folklórním obsazením. Doma Slovácký krúžek organizoval fašaňk, dožínky, kateřinskou zábavu, besedy u cimbálu a hody. Já bych se ale zastavil ještě u jedné z mnoha akcí: v červnu vystupoval krúžek na sjezdu rodáků v Kostelci a z tohoto vystoupení zůstala pamětníkům v mysli epizoda jako vystřižená z Galušková Slovácka: Na jevišti zpíval Bedřich Gazda z Nětčic hošiže a sálem se rozléhalo jeho: „Náš tatíček, nebožtíček, dej mu pámbu nebesa...“, když v tom se ozvalo na celý sál: „Já ti dám tatíčka, nebožtíčka, až ti bude zle!“ To se totiž v sále objevil jeho tatíček skutečný. Partnery Slováckého krúžku při vystoupeních jsou už dvě cimbálové muziky: muzika Jury Petřů a muzika Ing. Karla Hirsche.

Rok 1975 byl opět ve znamení Slováckého roku. Páteční Klenotnice byla obohacena vystoupením Slováckého krúžku Kyjov. V hlavním pořadu se Kyjov prezentoval pásmo „Milostné písně“ a „Vinobraní“, v neděli pásmem „Káčer“. Z množství domácích akcí je třeba připomenout krojový ples, fašaňk v Nětčicích, dožínky, vinobraní, hody a dvě besedy u cimbálu. Dále vyjel soubor do Vsetína na oslavy MDŽ, do Strážnice na strážnické slavnosti, na Dolňácké slavnosti do Hluku a na zájezd do Mladé Boleslavi. V Brně účinkoval Kyjov s velkým úspěchem na národních dožínkách. Nakonec připomínám zajímavou akci: sjezd bývalých muzikantů, kteří se Slováckým krúžkem spolupracovali a kterých se sjelo přes šedesát.

O roku 1976 se nedá říct nic jiného než to, že byl náročnými folklórními akcemi nabit. Posuďte sami: nejméně již tradiční domácí akce, ale soustředím se na účinkování krúžku mimo Kyjov – zúčastnil se okresní soutěže LUT ve Strážnici, na krajské přehlídce LUT v Kyjově získal 3. místo a exceloval na národní přehlídce LUT v Českém Těšíně. Potěšil Pražáky na Moravském plese v Praze, Slováky v květnu v Holíči a Jihočechy na národních dožínkách v Českých Budějovicích a nakonec Moraváky vystoupením v lázních Jeseník. Velice úspěšný byl zájezd (jak říkají pamětníci: zahraniční turné) do Maďarska a po návratu ze zájezdu oslavy 850 let od první písemné zprávy o Kyjově.

V těchto letech byla také navázána spolupráce s Čs. televizí Brno, která se v následujících letech úspěšně rozvíjela natočením několika ročníků televizních Silvestrů nebo zabíjaček a také několika ryze folklórních pořadů.

V dubnu 1976 se na členské schůzi změnil dosavadní Slovácký krúžek na Soubor písní a tanců a tím dostala dosud „vesnický živelná“ činnost jasnější pravidla

a organizační rámec. Zda tento vývoj je na prospěch věci, o tom se dodnes přou zastánci autentického a stylizovaného folklóru. Ve stejném roce začal soubor vystupovat pod názvem „Soubor Josefa Klvani“, ale tento název nakonec nebyl schválen. V současné době nese soubor název „Slovácký soubor Kyjov“.

Rok 1977 byl ve znamení půlkulatých oslav, a to 7. a 8. května 35. výročí založení Slováckého krúžku. Soubor opět exceloval na okresní soutěži LUT, která se konala ve Velké nad Veličkou a zúčastnil se národní přehlídky folklórních souborů v Šumperku a národních dožínkách v Olomouci. V rámci XXIV. folklórního festivalu ve Východné vystupoval soubor s dívčími zpěvy, boršovskou skočnou a verbuňkem.

Několik let se už pravidelně prováděly zvykoslovné pořady v průběhu celého roku ve svém autentickém prostředí a v nestylizované podobě: fašaňk v Nětčicích, stavění máje v Kyjově „na náměstí“, dožínky, vinobraní a hody. Postupem doby si na tyto pravidelné pořady v terénu nachází cestu stále více diváků a co je nejdůležitější, i aktérů – krojovaných. A tak není zvláštností (pokud se „trefí“, počasí), vidět v průvodu o hodech i 120 krojovaných. Mimo drobné akce kulturního charakteru se uskutečnily i dvě besedy u cimbálu (velikonoční a předhodová s hostující cimbálovou muzikou ze Skalice). Naposled se soubor objevil v silvestrovském pořadu Československé televize v Brně, jehož natáčení s Vaškem Mlýnkem a Moravankou probíhalo již v září.

Rok 1978 byl pro soubor významný hned z několika důvodů: podstatně vzrůstá počet vystoupení mimo Kyjov a soubor se vydává na úspěšný zájezd do Belgie. Takže: rok začíná 6. ledna natáčením zvuku pro televizní pořad Neděle v klubu, pokračuje ve dnech 7.–8. ledna účastí na Moravském plese v Praze, kam zve soubor kyjovský Pražák Kliment Navrátil, a pokračuje 12. ledna natáčením obrazu pořadu Neděle v klubu. Hned o 2 dny později, tedy v sobotu 14. ledna se koná krojový ples v Kyjově, kde samozřejmě členové souboru nesmějí chybět. Účinkování na Myjavě pak uzavírá lednová vystoupení souboru. 5. února byl „doma“ fašaňk a 24. února vyplnil soubor celovečerní program v Koryčanech. 17. března se uskutečnila nahrávka mužského a dívčího sboru s muzikou Jury Petřů v nahrávacím studiu Československého rozhlasu Brno a 1. května již tradiční účinkování během oslav 1. máje. Ve dnech 11.–18. května se soubor vydává na úspěšný zájezd do Belgie, který zprostředkoval bývalý člen krúžku Ing. Ivo Kult a který krúžkaře po celou dobu pobytu spolu se svou ženou také provázal. Program belgického zájezdu byl sestavený z tanečních čísel (slámkový, hojačky, slovenská, nětčická skočná, boršovská skočná, verbuňk, strání), muzikantských vystoupení (v Belgii nás doprovázela cimbálová muzika Ing. Jana Slaměny doplněná o Martina Hrbáče a...) a sólových a sborových písní v podání mužského sboru a sbo-

ru děvčat. Vystoupení se uskutečnila v Kotrijku, Iperu a v Bruselu. Zájezd měl i svoji společenskou část, která přispěla k propagaci dolňáckého folklóru. Začátkem června se mužský a dívčí sbor zúčastnil veřejné nahrávky Čs. rozhlasu na zámku v Miloticích a ve dnech 10.–11. června zavítal soubor na 13. horehronské slávnosti spevu a tanca do Heľpy. V červenci pak následovaly Dolňácké slavnosti v Hluku, 13. srpna nesměl soubor chybět na národopisném festivalu v Miloticích a 17. září to byl zájezd do Velké Bíteše. 7. – 8. září se několik zástupců souboru spolu s dechovým orchestrem Josefa Frýborta prezentovalo na národních dožínkách v Hradci Králové a pak už to byly samé domácí akce, jako např. hody.

Rok 1979 začal 6. ledna opět krojovaným plesem, tentokrát v Brně. A pak přišel 25. únor a fašaňk. Pro tuto generaci to byl fašaňk vsutku památný, protože nepřišla muzika. Situaci zachránil na poslední chvíli přivolaný Dušan Janovský, který se svou harmonikou odehrál celou obchůzku. Všichni na tento fašaňk dodnes vzpomínají. Soustavnou práci při zkouškách vedených Miroslavem Jestřábíkem zúročil soubor 24. března při Okresní soutěži folklorních souborů v Kyjově, kde, opět za doprovodu cimbálové muziky Ing. Jana Slaměny, obsadil 2. místo a tím si zajistil účast na krajském kole v Jihlavě, které se uskutečnilo 19. května. Mezi oběma těmito přehlídkami si mužský a dívčí sbor opět „odskočil“ do brněnského nahrávacího studia Československého rozhlasu. A samozřejmě se jelo naplno v přípravách na X. ročník Slováckého roku. Ale ještě než Slovácký rok mohl propuknout naplno, čekal soubor ještě 34. ročník Mezinárodního folkloristického festivalu ve Strážnici, kde vystupoval v pořadu „Náš kraj – náš lid“. No a pak to vypuklo! Ano, Slovácký rok byl tu. 3 srpnové dny nabitě zpěvem a tancem a samozřejmě nedospalých nocí, kroje střídaly kroje, vystoupení střídaly průvody a taneční zábavy. Soubor účinkoval hned v několika pořadech Slováckého roku: páteční Klenotníci, sobotní přehlídce krojů, v slavnostním krojovaném průvodu, hlavním programu Okolo Kyjova – zvyky, písně a tance našeho lidu, který se konal v sobotu hned dvakrát, a v neděli v dožínkovém průvodu a pořadu na přírodním hledišti Za šťastný život v míru. Vyloženě odpočinkem po těchto uspěchaných dnech bylo natáčení silvestra s Moravankou v Petrově a brněnském studiu koncem srpna a začátkem září. A pak už nastaly přípravy na kyjovské hody – při dělání růží, věnců a zdobení hodových rozmarýnků se vypil ne jeden litr burčáku i vína a odpívalo bezpočet písniček. Ještě těsně před vánočními svátky soubor stihl další nahrávku v brněnském rozhlase.

Začátkem 80. let nastávají problémy ve vedení Slováckého souboru, což byla příležitost pro nástup MUDr. Jana Pavlíka a cimbálové muziky Jury Petřů, kterou si Pavlík podmínil ke své nové činnosti vedoucího souboru. Ke spolupráci si ještě přizval vynikajícího strážnického choreografa Jana Loutchana, který pro

soubor připravil nové programové bloky (slámkový, řemesla, Kelčanský mlynář, Chodsko a další) a Jura Petřů (1953) mu byl nápomocen s výběrem písní. Spolupráce s Loutchanem i vysoká náročnost jeho nácviků přinesla brzy své ovoce. Kromě pravidelných zkoušek se pořádala i různá soustředění, která napomáhala ke stmelování kolektivu. Premiéra, na které se nový program předvedl, na sebe nenechala dlouho čekat a byla docela příznivě hodnocena. Doktor Pavlík si dovedl vytvořit tým, který v té době pracoval na velmi dobré úrovni a on sám byl v počátku v jeho čele uznávanou autoritou. Později, jako by snad usoudil, že není zapotřebí jeho přítomnosti, začal stále častěji záležitostmi vedení souboru pověřovat svoji velmi mladou asistentku Jitku Bělohoubkovou, která ale nemohla mít potřebnou vážnost k vedení tak velkého kolosu. Takový přístup se prostě nedal dlouho tolerovat a bylo jen otázkou času, kdy se spolupráce s Pavlíkem přeruší...

Po odchodu Dr. Pavlíka a Jana Loutchana vedl nějaký čas nácviky Zdeněk Vavřina a po něm v letech 1984–1988 Božek Frýbort jež stejnou funkci zastával v letech 1969–1972 a který byl zároveň v letech 1982–1988 vedoucím souboru. Božek Frýbort se rovněž zasloužil o založení dětského souboru Kyjovánek a byl i jakousi morální podporou Jurovi Petřů (1953) v jeho začátcích ve vedení mužského souboru, když se snažil prosadit „nové“ písně, které byly písněmi pouze zapomenutými, jak sám Jura vzpomíná:

„Nacvičovat nové písně ale nebyl takový problém jako poprvé zazpívat třeba na kyjovských hodech. Co to tu zpíváte? Dyť to nikdo nezná! Ozývalo se! Nebýt tehdejšího vedoucího souboru Božka Frýborta, který tu zodpovědnost vzal na sebe – asi by tenkrát u radnice padaly i facky. Dnes se už nikdo nepodivuje a staré hodové písně berou všichni za své...“

Z podnětu Ústavu lidového umění ve Strážnici došlo také k natočení první SP desky „Muzika Jury Petřů z Kyjova“, na které se též pěvecky podíleli mužský a dívčí sbor. Nahrávka se uskutečnila v brněnském rozhlase.

Přes poměrně časté střídání ve vedení souboru i nácviků soubor vytrvale a bez přerušení nacvičuje a prezentuje se mnohými vystoupeními na veřejnosti. Pro představu o bohaté činnosti souboru alespoň chronologický výčet akcí:

1980

19. ledna	Moravský ples v Praze
18. dubna	nahrávka v brněnském rozhlase

červen	natáčení silvestra v brněnském studiu Čs. televize
13. července	účast na mezinárodním folkloristickém festivalu ve Strážnici
17. srpna	festival v Miloticích
18. října	veřejná rozhlasová nahrávka s BROLNem v Myjavě
7. listopadu	vystoupení v rámci programu k odhalení pomníku V. I. Leninovi
8.–9. listopadu	hody v Kyjově

1981

30. ledna–1. února	soustředění na Radějově v pionýrském táboře Hutník
5. února	vystoupení na výroční schůzi JZD Čejkovice
21. února	Okresní přehlídka folklorních souborů v Kyjově
9. května	Okresní přehlídka cimbálových muzik v Prušánkách (dívčí sbor)
16. května	premiéra souboru Hrajte ně, husličky
22. května	vystoupení k oslavám výročí založení KSČ na zimním stadiónu v Hodoníně
13. června	Písničky v trávě – veřejná nahrávka Čs. rozhlasu v Miloticích (dívčí sbor)
19. června	vystoupení v Brně k 20. výročí založení brněnského studia Čs. televize
20. června	Rožnov pod Radhoštěm, pořad „Národopisné léto“ v rožnovském skanzenu
27. července	natáčení pořadu „Všichni se ptají, komu to hrají“ v brněnském televizním studiu
9. srpna	festival v Miloticích
10. září	natáčení silvestra v brněnském televizním studiu
září	vystoupení ve Velké Bíteši
30. září–11. října	zájezd do Belgie

U této položky se musíme chvíli zastavit a nechat promluvit jednoho z účastníků zájezdu – Juru Petru (1953)

Většina z nás byla prvně v životě na Západě, což také přivedilo nás všeobecný obdiv nad vším, co jsme v té době doma neměli. I když nám náš politický dozorce neustále připomínal, že to je pouze pozlátka a že je Belgie nejvíce zadluženou zemí Evropy, přesto se nestyděl stát vždy jako první u bohatě prostřeného švédského stolu a ládovat se mrzkými kapitalistickými laskominami. Na závěr našeho 14denního pobytu jsme byli ubytováni na zámku v městečku La Louvière, kde jsme se seznámili s pa-

nem Antonínem Hofbauerem – Čechem, který se stal na krátko naším průvodcem i překladatelem. Ten se také později stal iniciátorem našich příštích setkání v Belgii a v Nizozemí. On sám žil staromládeneckým životem na blízku své sestry a její početné rodiny. O tom, jak se dostal do Belgie, nechtěl hovořit a stal se pro nás už provždy záhadným panem Antonínem, který ale vydatně pomáhal s organizováním našich příštích setkání.

Hned začátkem roku 1982 proběhly dvě významné akce. Jednak oslavy 60. narozenin Jury Petru (1922), významného primáše, a 35 let trvání jeho muziky. Na obě akce se sjelo do Kyjova mnoho významných hostů z oblasti folklóru. Ve výčtu významnějších akcí nesmíme zapomenout na oslavy 40. výročí založení krúžku a 75. narozenin primáše PhMr. Augustýna Kúra. K další veřejné nahrávce s BROLNem 12. června 1982 v zahradě milotického zámku se váže úsměvná vzpomínka Blanky Pokorné, roz. Polešovské:

Protože byl horký červen, měla jsem na zkoušce na sobě vzdušné letní šaty na rame-nou zavázané na mašličku a pod nimi nic. Toho využily mé „kamarádky – dobračky“ a během zpěvu mně šaty náhle rozvázaly. Jen v posledním okamžiku jsem padající šaty zachytila, abych před všemi zúčastněnými nestála v rouše Evině. Vysloužila jsem si za to potlesk celého BROLNu a přerušení zkoušky na několik minut, protože všichni se váleli smíchy.

Pak ještě následovala vystoupení na okresní přehlídce souborů v Hodoníně, na festivalu ve Strážnici a v Miloticích, na Strážnickém létě a soubor samozřejmě nesměl chybět na domácích akcích, jako byly dožínky, hody, zástěrková. Za velmi zdařilou akci považovali členové souboru zvaní na dožínky. S koňským povozem převlečení za cigány objížďeli okolní dědiny a svým vyvoláváním zvali na kyjovské dožínky.

Hlavní akcí roku 1983 byl Slovácký rok, v rámci kterého vystupoval soubor po všechny tři dny v různých pořadech. V tomto roce také došlo hned ke dvěma natáčením Mužský sbor natočil zvukový záznam „Mužský sbor z Kyjova“ a z kroniky CM Jury Petru lze vyčíst účinkování Slováckého souboru Kyjov v televizním pořadu Tríchlapové víno.

V roce 1984 se uskutečnily hned dva zahraniční zájezdy, a to do Řecka a do Jugoslávie. Oba byly velmi úspěšné a v Jugoslávii se navázala družba, která pak pokračovala v dalších letech vzájemnými návštěvami souborů. Z podnětu rozhlasového redaktora Jaromíra Nečase natáčí CM Jury Petru spolu se sólisty a kyjovským mužským a dívčím sborem své první dlouhohrající LP „Dyž sa chlapani zejdu“, (reedice CD, MC, 1994). Nahrávka se uskutečnila v kulturním domě v Čejkovicih.

O zájezdu do Řecka je v kronikách psáno:

„Měli jsme štěstí, protože jsme tam přijeli zrovna na Velikonoce, jejichž datum konání se v Řecku vypočítává podle juliánského kalendáře. Pro pravoslavné křesťany jsou Velikonoce největším svátkem. Všude je veselo, pije se ouzo a maso se rožní před každým domem. Na veřejných prostranstvích vyhrává hudba a lidé tancují. Na všech místech nás vítali jako přátele a brali nás do kola ke společnému tanci. Byl to úžasně pozitivní zážitek...“

Jak se ale atmosféra může změnit!

Celkem jsme tam absolvovali celkem 13 vystoupení, většinou na nějakých veřejných shromážděních, které pořádaly levicové strany. Z oken domů však na ně pokřikovali jejich pravicoví oponenti, takže to chvílemi vypadalo na vážný střet. Stáli jsme uprostřed té bouře na vyvýšeném jevišti připraveni k vystoupení, ale protože vzájemné napadání nemělo konce, pořadatel stále otálel se zahájením našeho programu. Někteří muzikanti už nezapně žertovali: „Při prvním výstřelu shodíme cimbál na zem a schováme se za něj!“

V roce 1985 se po svém otci ujímá vedení mužského sboru Jiří Petrů (1953), který vyhledáváním nových písniček rozšiřuje značně repertoár mužského sboru, jehož činnost se velmi aktivizuje. Ve stejném roce hostili Kyjovští soubor Metkovič z Jugoslávie, který tak oplácí návštěvu našemu souboru. Pokračuje také úspěšná spolupráce s rozhlasem a televizí, která pak vrcholí v roce 1986, kdy se natočily hned dva televizní pořady. Koncem roku pak soubor zajíždí do Prahy, kde se účastní oslav 90 let pražského krúžku. V tomto roce také vydává Okresní kulturní středisko Hodonín Jiřímu Petrů (1953) zpěvník rekrutských a vojenských písní z Kyjovska pod názvem „K městečku Kyjovu“.

V roce 1987 proběhly tři významné akce, a to oslavy 40 let cimbálové muziky Jury Petrů, 45 let od založení krúžku a Slovácký rok. Kromě toho soubor absolvoval mnoho vystoupení doma i v okolí. V souvislosti se 40. výročím založení CM Jury Petrů dochází k vydání publikace 40 let cimbálové muziky Jury Petrů, (Nečas J. - Petrů, J. - 1953). V tomto roce byla založena pěkná tradice „slováckých zabíjaček“. Jednu z nich pak natáčela i televize. Jaká na nich panovala atmosféra, konkrétně té v roce 1989 zachycuje zápis z kroniky muziky:

„Rok 1989 zahajujeme 7. ledna zabíjačkou Slováckého souboru. Prase se koupilo za dobrou cenu až někde od Krumvíře. Mira Neřád s Ladou Horáčkem vstávají v den zabíjačky hodně brzo, aby ještě stačili nasekat lúčky na zatopení a ohřáli vodu. My ostatní se scházíme přesně v šest ve dvoře naproti hospody u Jančů a pomáháme

s přípravou. Všechno to má pod kontrolou nový organizační vedoucí Zdeněk Langášek, který při nástupu Milana Pokoráka přislíbil pomoc a plní ji teď z úzkostlivou zodpovědností. Začínáme písni Ej, ráno, ráno, kohútek zpívá, a pokračujeme reznickými Nepůjdem já za masára a dalšími jako Masári, masári co děláte, přišla sem pro maso, nesekáte. Hned na to si dáváme po štamprli, ale opatrně – máme na to celý den, tak ať se hned neožerem. Euforie z toho všeho je ale tak velká, že si dáváme ještě do druhé nohy a někteří i do třetí. Se zpěvem přichází Ježovjanky a pomáhají s loupáním cibule. Manželka Romana Kruckého se při písni Už k večeru se chýlil den rozpláče a všem se omlouvá, že za to nemůže, že jí to připadlo tak krásné a smutné a neustále utírá slzy jak hrachy. Když se prase zabijí, pravidelně odchází i Zdeněk Langášek, ale hned se vrací, aby pomohl v započatém díle. Přijíždí i zpěvák Karel Bimka a dramaturg BROLN Slávek Jakubiček a jdou si s muzikanty na chvíli sednout naproti k Jančům. Když se vrátíme, Bimka hned zpívá starou frolovskou píseň U Dunaja šaty perú a náš brácha se velmi rád přidává. To se ale nezamlouvá malému, ale bojovnému – starému Ladovi Plevovi, který se začíná ke Karlovi nebezpečně přibližovat. „Tati neblázní a jdi si odpočinout!“ napomíná ho jeho syn Jindřich, hrající s námi kontry. „Co já? Já su tady doma, ale ať on se tady neroztahuje!!!“ a jen co Bimka skončí, začne Pleva zpívat svojí oblíbenou Oj, letěla bílá hus. „Maso je hotové, můžeme vytahovat z kotla,“ oznamuje Horáček a naběračkou už cedí první kusy třepetajícího se podbradku. „Nechej mně ucho...“ – „Hovno ti dám, ucho přijde do tlačanky!“ V tu chvíli ale nějaká pohotová vařečka podzvedne hlavu prasete a náš labužník si kousíček ucha odřezává přímo od hlavy. „Ještě to není – chvílku počkat!“ – „Já to už mám akorát,“ hlásí jiný. Pro ostatní to je jasný signál. Natahují ruce ke kotlu. „Nežerte to ešče, hergot bando – počkejte až to vytáhnu!“ Někdo přináší chleba. Ještě teplý z boršovské pekárny a taky křen s jablky...“

V tomto období byla také navázána spolupráce se ženami z Ježova, které se aktivně podílejí na různých vystoupeních a tím zpestřují program. S ženami z Ježova jsme trávili čas i mimo vystoupení, a to třeba při pálení čarodějnic, jak dodnes Jura Petrů (1953) vzpomíná:

„Termín pálení čarodějnic v Ježově – z osmého na devátého května, přijímal kyjovský soubor od ježovských žen dlouho jako ten historicky správný den. Byla to v té době obnovená tradice a nikdo nepochyboval o vědomostech našich kamarádek z Ježova. Až později jsme se dozvěděli, že tento pozdní termín volily kvůli nám, protože soubor mívá tradičně akce v předvečer prvního máje. Dodnes si myslím, že pálení čarodějnic v Ježově nebylo dosud žádným jiným ženským seskupením překonáno. Vzpomenu-li na humno Květy Štěpánové a z desek zbitou a petrolejkou osvícenou apatěku Anky Kyliánové s lektvary vlastní produkce, pak k naprosté dokonalosti mohla už jen pouze zaznít Chatrč Baby Jagy od Modesta Petroviče Musorgského. A co teprve dobroty, které pro nás Ježovjanky připravovaly – vynikající povídkové

knedlíky nebo šulánky s mákem a bramborové laty. Mísy s těmito pochutinami byly vždy v krátké době vytírány do naprostého sucha, že by se nemusely ani umývat. Přitom baby řádily jako mladice, až se člověk podívoval, že se jim při těch půlnočních sletech při baterce nic vážného nepřihodilo! Po půlnoci jsem se pak stával terčem jejich pozornosti já sám. Dostával jsem zde ke svým narozeninám hobla... Jo, jo – bejvávalo“

V květnu roku 1988 byl do funkce uměleckého vedoucího souboru a současně vedoucího nácviku tanců zvolen Milan Pokorák. Ten navázal na dosavadní práci a současně začal rozvíjet nové aktivity. Soubor pod jeho vedení dostal pevnější řád, projevíly se jeho organizační a choreografické schopnosti. V úzké spolupráci s vedoucím cimbálové muziky Jiřím Petřem (1953) vytvořil pro soubor nové zdařilé programy, pro které čerpal podklady výhradně z materiálů kyjovského Dolňácka. V roce 1988 pokračoval soubor ve své bohaté činnosti. Členové se účastnili krojových plesů v Kyjově a Brně, se svým soutěžním programem se představili na okresním kole soutěže národopisných souborů v Čejkovicích a v Uherském Brodě. Vyvrcholením roku byl opět zájezd do Jugoslávie. Ještě v roce 1989 iniciuje Jiří Petř (1953) natočení hudebního nosiče „Slovácký rok v Kyjově“, na kterém se podílí všechny významné cimbálové muziky a sólisté z regionu. Dlouhohrající deska (LP) se natáčela v brněnském rozhlase na podzim 1989 a vyšla u Supraphonu v roce 1990. Později (r. 1999) dojde i k její reedici na CD a MC u firmy Régio Kyjov. Dále pak Jiří Petř (1953) v roce 1990 vydává zpěvník 50 nejznámějších písní z Kyjovska pod názvem „Ej, létala laštověnka“.

Koncem 80. a začátkem 90. let soubor obnovuje pravidelné pořádání některých zvykoslovných akcí, u dalších pořadů zakládá novou tradici – dožínky (1990), stavění a kácení máje (1990), mikulášská obchůzka (1990), pálení čarodějnic, (1991), zpívání u vánočního stromu na kyjovském náměstí (1996), soutěž ve zpěvu lidových písní pro dospělé „Okolo Kyjova“ (1988), pro děti „Vyletěla holubička“ (1989) a soutěž „O nejlepšího tanečníka kyjovského verbuňku“ (1989). Stále častěji soubor vyjíždí se svými programy na vystoupení doma i v zahraničí.

V roce 1991, pod vlivem nových podmínek pro činnost, soubor zakládá Sdružení přátel Slováckého souboru Kyjov. Jeho předsedou se stává MVDr. František Lukl. SPSSK slouží jako morální a ekonomická podpora souboru a pomáhá přibližovat folklórní dění široké veřejnosti. Novým předsedou je v roce 1992 zvolen Zdeněk Langášek. SPSSK se přirozenou cestou stává zřizovatelem souboru. Tato změna má také vliv na majetek souboru, jelikož kroje zůstaly v majetku předchozích zřizovatelů. Na formování obsahu stanov i na celém procesu vzniku sdružení se významně podílel, právník Čeněk Bělata, který byl v tehdejší době členem mužského sboru.

SPSSK si předsevzalo sdružovat příznivce slováckého folklóru a podílet se na organizaci folklorních akcí, pečovat o výchovu mladých hudebníků, tanečníků a zpěváků a seznamovat své okolí s činností Slováckého souboru Kyjov. V základních bodech stanov se tomuto sdružení též ukládá shromažďovat historické materiály z oblasti folklóru, vydávat účelové neperiodické publikace, spolupracovat při ochraně autorských práv svých členů a zastupovat zájmy Slováckého souboru Kyjov.

V roce 1992 se vedení taneční přípravy ujímá Ludmila Pokoráková, vedle níž se postupně vystřídá řada spolupracovníků, ale ona se mladým tanečním nadějším věnuje nepřetržitě plných 21 let – do r. 2013.

V následujících letech se souboru daří probudit zájem nebyvalého množství mladých lidí o aktivní práci ve folklórním dění. V přípravce a tanečním souboru pravidelně působí na šedesát členů. Rovněž pěvecké sbory se rozrůstaly převážně o bývalé tanečnice a o zpěvačky z Boršova. Ženský sbor měl na dvacet členek, mužský sbor přes třicet zpěváků. Soubor v té době beze zbytku naplňuje svá prvořadá poslání při udržování ročního zvykosloví v Kyjově za bohaté účasti široké veřejnosti (fašaňk, stavění máje, dožínky, hody aj.), stejně jako při ožívování písní a tanců, krojových součástí i hospodářského náradí. K uchování a šíření lidové kultury napomáhá rovněž vydáváním řady zpěvníků a dalších publikací, zvukových nosičů i pořádáním různorodých folklórních pořadů. Věhlas kyjovského folklóru šířili členové souboru po celé republice i daleko za jejími hranicemi, mezi diváky mnoha evropských zemí a také Ameriky a Asie.

Na začátku roku 1992 byl pro soubor významný pořad „To byl Jura Petř“ k nedožitým 70. narozeninám Jury Petř (1922), významného primáše. Dále se v průběhu roku konají všechny zvykoslovné akce a mužský a ženský sbor opakovaně natáčejí v rozhlase a Československé televizi, poté následuje zahraniční zájezd do Anglie a především oslavy 50. výročí založení krúžku. V tomto roce také dochází k pořízení 2 kusů stárkovských koženic a dřevěných šavlí.

V dubnu roku 1993 se soubor účastnil Mezinárodního folklórního festivalu „Folklore“ v Brně a bylo to účinkování velmi úspěšné, jelikož souboru přineslo zvláštní cenu poroty za dramaturgicky objevené, výtečně režijně a choreograficky zpracované a provedené pásmo O bednářském řemesle. Hlavní akcí roku 1993 byla premiéra „V máji né enom máry“. Ve stejném roce se uskutečnily dva zahraniční zájezdy, a to do Švýcarska a Francie.

V roce 1994 se nejdříve natáčí a později v tomto roce i křtí CD „Legrúti jedú“. Velkým úspěchem skončila pro Tomáše Machalínka soutěž o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku ve Strážnici, kde se stal jejím prvním vítězem z Kyjova. V tomto roce se soubor dostává nejzápadněji, co kdy byl, a to při zájezdu do USA a Kanady, ze kterého si kromě nezapomenutelných zážitků také odváží cenu prezidenta CIOFF. Velkou zásluhu na tomto turné má Roman Šikuta, který naše štace dopředu projel a nachystal. Monika Wolfová roz. Šmídová zapsala např. toto:

„Bylo to vystoupení pro krajany, bylo jich sice málo, zato ale náš výkon ocenili, mnozí se slzami v očích. Nelíbil se jim čas – v jednu hodinu odpoledne je většina lidí v práci a propagace byla bohužel taky slabá. Po skončení jsme ještě chvíli vykládali a fotili se s nimi, pak se jeli ohlásit do hotelu, kde budeme nocovat, a pak přes další kus města konečně na jídlo do české restaurace, která sice nabízela zeleninu a tmavý chleba, ale nabídla nám typicky český smažený řízek a majonézový bramborový salát, takže milovníci nezdravé české kuchyně si přišli na své. Zdeněk Langášek měl zase narozeniny, tak jsme dostali po fernetovém kalíšku.

Pak jsme jeli na okružní prohlídku s kratkými zastávkami. Toronto je zatím nejhezčí město, jaké jsme viděli, kromě starých chrámů je tu spousta moderní architektury. Zastavili jsme před univerzitou a před parlamentní budovou, projeli jsme kolem televizního vysílače vysokého 553 metry a po dálnici kolem jezera Ontario, které bylo krásně modré a vypadalo jako moře, jsme se vraceli do hotelu. Dali jsme se trochu dohromady a jeli pořádný kus městem do řecké restaurace, či spíše vinárny, kde jsme měli mít večeři a posezení s krajany. Večeře byla až k půlnoci a byli jsme rádi, když jsme ji vůbec dostali. Vevnitř bylo hrozné horko a málo lidí, i když se předpokládalo, že jich přijde mnohem víc, ale nebylo jasné, jak by se mohlo do toho malého prostoru vlézt víc lidí. Byl tam i Josef Škvorecký se Zdenkou Salivarovou, fotili jsme se s nimi. Po půlnoci nás krajane postupně odvezli do hotelu, hned jsme usnuli.“

Velkou investicí v tomto roce byla rekonstrukce 11 kusů ženského kroje (slovan-ský).

V roce 1995 proběhl XIV. Slovácký rok. Kromě toho soubor absolvoval mnoho vystoupení doma i v okolí včetně zahraničního zájezdu do Španělska. V tomto roce byl také vydán první díl zpěvníku „Zpíváme v Kyjově“ (Petrů J. 1953) a také publikace „Slovácká svatba na kyjovském Dolňácku“ (Petrů J. 1953 - Synek, F.).

V roce 1996 pokračoval soubor ve své bohaté činnosti. Členové se účastnili krojových plesů v Kyjově a Praze a dále připravili další premiérový pořad. Dále se v tomto roce soubor účastní hned dvou oslav 100. výročí: nejdříve je to 100 let českého Kyjova a později 100 let Slováckého kůžku Praha. Neobvyklým zážitkem

pro muziku Jury Petru a kyjovský mužský sbor bylo jejich vystoupení v Praze na Strahově před 70 tisíci diváky na koncertě bratří Nedvědů. Příjemným také bylo setkání stárků od roku 1945. V tomto roce také byla založena tradice zpívání u vánočního stromu na náměstí a vyšel druhý díl zpěvníku „Zpíváme v Kyjově“ (Petrů J. 1953).

Rok 1997 si pamatujeme hlavně kvůli povodním, které pro mnoho lidí dodnes znamenají bolestné vzpomínky. Ale takové tragédie s sebou povětšinou přinášejí i vlnu solidarity, jak dokazuje i vzpomínka Jury Petru (1953):

„12. července 1997 jsme s bratry Nedvědovými absolvovali jiný koncert na podporu vydání sbírky lidových písní z Kyjovska a Ždánicka od autorky Olgy Vlasákové. Akce se konala v Kyjově na letním kině a přišlo ji navštívit tři a půl tisíce lidí. Vybralo se 280 tisíc korun. Pamatuji na to jako dnes, že sedíme s Honzou u nás v obýváku ještě před začátkem programu a pozorujeme televizi. Celé odpoledne vysílala záběry z povodní postihující Moravu. A moje žena prohlásila: „Děcka, vy si ty peníze nemůžete nechat, vy je musíte dát těm chudákům.“ A bylo rozhodnuto. To víte, že nám to v ten okamžik bylo i líto, protože na tenhle moment jsme čekali možná rok, možná i déle. Výnos z benefičního koncertu měl pokrýt dobrou čtvrtinu všech nákladů potřebných k vydání sbírky lidových písní. Co to stálo úsilí, než se všechno zorganizovalo. To nebyly věci samo sebou. A teď, když máme peníze na dosah ruky – máme se jich vzdát? Rozhodnutí to ale bylo správné, jen se musí občas připomínat. Lidi mají krátkou paměť.“

V roce 1998 se uskutečnily hned dva zahraniční zájezdy, a to do Francie a především do Japonska, které se tímto stává nejvýhodnější destinací, do které soubor zavítal. Zde soubor dostává ocenění národní sekce CIOFF Japonsko. Významnou byla také oslava 80 let doktora Lukla. Stejně jako v roce 1997, tak i v tomto roce se mužský sbor účastnil benefičního koncertu v souvislosti s povodněmi. Vydáním třetí dílu je také na dlouhou dobu dokončen zpěvník „Zpíváme v Kyjově“ (Petrů J. 1953). V tomto roce také zahajují činnost Tetky z Kyjova, se kterými v následujících letech spolupracujeme. Za pomoci Pavla Bochýnka dochází k renovaci žebříňáku (žebřinový vůz) a s ohledem na časté cesty se pořizuje do zahraničí přepravní obal na cimbál.

Stěžejní akcí roku 1999 byl XV. Slovácký rok, na který si všichni pamatujeme především v souvislosti s tím, že nám někdo poškodil žebříňák, který se s pod chlapama následně zlomil. Jen díky včasnému zásahu diváků, kteří chytli koně, se chlapi mohli ve zdraví rozejít každý dle své preference, někdo do sklepa, někdo do kostela. Přátelství muziky Jury Petru s písničkářem Janem Nedvědem s sebou v té době přineslo i natočení společného hudebního nosiče „Zahučaly hory“, kde

úvodní píseň „Košulěnka tenká“ docela slušně bodovala u posluchačů v rozhlasové hitparádě Kolem se toč (dotáhla to až na 7. místo).

V roce 2000 byl uveden premiérový pořad „Jak je ten svět zmotaný“ a soubor míří tentokrát nejseverněji, konkrétně do Finska. V tomto roce také dochází k natočení hudebního nosiče CM Jury Petřů „Na kyjovských lúčkách“ a Kyjovský mužský sbor se v projektu Folklorního studia Buchlovice podílí na vytvoření CD „Lúko, lúko, lúko zelená“. Do majetku přibývají dvě mužské bílé soukenné haleny.

Následující rok oslavujeme 40 let mužského sboru v pořadu „V tem kyjovském poli“ a soubor tentokrát obrací směr svých cest a míří do Argentiny, na nejjihnější místo v historii svých zahraničních zájezdů, kde také získává ocenění národní sekce CIOFF Argentina. Soubor v tomto roce pořizuje dva mužské kožuchy – duběňáky. Tyto kožuchy jsou dnes už vzácností, kterou už téměř nenajdete mimo souborové majetky. Další dva se pořídily v letech 2004 a 2005. V tomto roce jsou také pořízeny nerezové šavle. A jak to při takovém zahraničním zájezdu a bydlení po rodinách může probíhat necháme promluvit kroniku CM Jury Petřů:

„Ráno po snídani Petr pokračuje ve včerejší konverzaci. Zadal si ale nelehký úkol seznámit naši mladou rodinu s českým národním jídlem. Bratrsky mu radím ať se na to vyser, ale Petr se jenom směje: „Jak se řekne národní?“ pomáhám mu slovem „nacionále“ a Petr navazuje: „Nacionále...“ a ukazuje si do huby. „Nacionále jídlo – kuša – kuša z Moravy – pig jako prase, rozumíš?“ obrací se na Waltra a ten s porozuměním přikyvuje. Petr mu na papír kreslí kolečko a dodává: „Knedla – baget“ Na slovo baget celá rodina pookřeje a všichni po Petrovi opakují baget! Jaké je jejich zklamání, když Petr hned v zápětí opravuje: „Nou baget – nou baget – takové jako mňamňamňam – takové jako blato.“ a Petr se směje jak vůl a celá rodina s ním a on pokračuje „kurva, to je dobrý – sekačka – sekačka – rozumíš...“ a rukou jakoby sekal knedle na kousky „...draj štyk, ale pozor – zelí – das ist dyňa – vezmeš kudlu a osekáš fik, fik, fik – ajn, cvaj, draj, fýr, finf – fíl – fíl – fašírka!“ Petr má radost, že ho napadlo to správné slovo, otáčí se ke kameře a ukazuje na mě prstem: „Fašírka – posekáš a dáš uvařit do hrnce. Tén minut! Specialitét – sólo a kombinación das ist vepřo zelo knedlo – nacionále jídlo.“ Protože se už smějeme sami dva a začíná hrozit, že si z našich hostitelů děláme srandu, odlehčuji celou debatu a ukazuji na bratra, že je Anthony Quin. Domáci se opět uvolní a všichni se tomu zasmějeme. Já takové blbě žerty ale nemám rád. Dělán si starosti, abychom nepoškodili právě vzniklé přátelství, ale Petr na to odpoví: „Na to se vyser, to je dobrý.“ A vychází mu to. Celý život. Asi jsem moc přecitlivělý.“

Rok 2002 je především rokem 60. výročí založení souboru, ale ještě před tím soubor pořádá benefiční koncert „Štrajku zdar“. Dochází také k vydání publikace „Dopisy příteli“, připomínající Juru Petřů (1922), kde součástí knihy bylo CD „Štrajku Zdar“. V tomto roce také CM Jury Petřů natočila další CD „Konec u Kyjova“ na kterém se podíleli sólisté a sboristé souboru. Ti byli také spolu s muzikou vyzváni Dušanem a Martinem Holým, aby se podíleli na vytvoření CD „Krev země“ pro firmu Znovín Znojmo. CD bylo tvořeno písněmi o víně a Kyjovjáci si zde ve společnosti CM Technik Ostrava, Danaj Strážnice, CM Martina Hrbáče nevedli až tak špatně.

Rok 2003 nezačal právě šťastně – souboráci doprovodili na poslední cestě doživotního starostu krúžku Pepička Sedláře. A jako by toho nebylo dost, vybrala si Zubatá mezi krúžkaři další oběti. Už při Pepičkově pohřbu se mezi smutečními hosty rozšířila zpráva, že zemřel Božin Foukal, člen krúžku, ale také kyjovského Sokola a v mládí vynikající gymnasta. Ve čtvrtek 25. září jsme se rozloučili se Zdeňkem Šimečkem, který odešel náhle, v plné životní síle ve věku 58 let. S jeho náhlým odchodem se uzavřela také jedna z kapitol života Slováckého souboru Kyjov. I když každé rozloučení je smutné, život lidí i souboru jde dál. „Předskokanem“ Slováckého roku byl 25. ledna Ples Slováckého roku. Ostatně propagaci tohoto nejstarší folklorního festivalu v naší republice neponechal hlavní pořadatel slavnosti – Městské kulturní středisko v Kyjově náhodě. Mohutná propagační kampaň v sobě zahrnovala prezentaci celého Kyjovska na veletrhu cestovního ruchu Regiontour a rovněž účast zástupců Kyjova na tiskové konferenci v rámci zasedání senátního výboru pro vědu, kulturu a vzdělávání.

Velkého úspěchu dosáhl mužský sbor pod vedením Jury Petřů (1953). Na strážnických slavnostech, v kategorii folklorních pěveckých sborů ČR, byl mužský sbor z Kyjova oceněn Folklorní akademií FOSKAR jako sbor roku 2002. Tento úspěch si sbor zopakoval ještě v roce 2006.

Ani zpěvačky ženského sboru nezůstaly ve sbírání úspěchů pozadu. Koncem června prezentovaly folklór Kyjovska v chorvatském městě Selca na ostrově Brač. Nejen vystoupení byla náplní týdenního zájezdu, ale i odpočinek a koupání v moři. Doma čekala na celý soubor nejdůležitější akce celého roku – Slovácký rok. Soubor samotný, tedy jeho taneční složka, ale i další jeho součásti vystupovaly celkem v 6 pořadech, průvody v to nepočítaje, a samozřejmě v tom hlavním v sobotu večer, a sice s pásmem Zmotaný svět. Ve výčtu významných akcí bychom neměli zapomenout ani na účinkování při koncertu k 70. narozeninám hornáckého zpěváka Dušana Holého.

V roce 2004 mužský sbor spolu s CM Jury Petřů natáčí CD „Dej nám bože zdravíč-ka“ (vychází o rok později) a Martin Jelínek se stává vítězem soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku. V další části roku jsme spíše v zahraničí než doma, ženský a mužský sbor spolu CM Jury Petřů zavítali do Chorvatska, taneční složka zase do Polska a na Slovensko.

Kromě tradičních zvykoslovných akcí se rok 2005 nesl v duchu zajímavých zahraničních destinací. Taneční složku přivítal pro nás exotický Taiwan a CM Pavla Růžičky se vydala do Libanonu. Bohužel jsme se v tomto roce také rozloučili s jedním ze zakládajících členů krúžku s MVDr. Františkem Luklem, který svým inteligentním humorem, laskavostí a moudrostí zanechal v našich myslích nerasmazatelnou stopu.

Už je nás, mláďenců, už je nás namále... Slova této písničky určitě mnohým vytanula na mysl při zprávě o úmrtí další velké osobnosti nejen kyjovského krúžku Klimenta Navrátila na počátku roku 2006. Zbytek roku už se našťestí nese ve veselejším tónu. Mužský sbor se podílí na tvorbě CD BROLNu „Zpívání“ a „Putování za písničkou“. Je uvedena velmi divácky úspěšná premiéra „Obrázky“ a Jakub Džubera se stává vítězem soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku.

Ani v roce 2007 soubor nezahálel, na jeho počátku se účastníme plesu ke Slováckému roku. Poté se mužský sbor opětovně stal laureátem ceny „Foskar“ za nejlepší pěvecký sbor. Reprízoval se úspěšný premiérový pořad „Obrázky“ a v létě se soubor samozřejmě zúčastnil XVII. Slováckého roku. V závěru roku se poté konal koncert „60 let s muzikou Jury Petřů“ a v souvislosti s tímto také vzniká dvojalbum.

Rok 2008 je pro soubor úspěšný na soutěžním poli. Nejdřív se Martin Jelínek znovu stává vítězem soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku a hned vzápětí je soubor úspěšný jako celek, kdy obsadil 1. místo v rámci soutěžního festivalu v Dambořicích. V tomto roce se soubor vydává na zahraniční zájezd na Kypr.

Na počátku roku 2009 dochází ke stěhování krojárny z dětské polikliniky do budovy Městského kulturního střediska. A opět soubor vyjíždí za hranice, tentokrát do belgického Schotenu, ze kterého si přiváží ocenění World Festival of Folklore Schoten. Dožínky si přijela natočit Česká televize do pořadu Folklorika.

V roce 2010 se mužský sbor spolu s CM Jury Petřů podílí na tvorbě CD „Písňe milostné a láskyplné“, které vydává Radioservis a dále natáčí pořady pro televizi NOE. V tomto roce se také CM Jury Petřů zúčastní pořadu „Chválabohu, že sem sa

narodil“ který je věnovaný k 80. narozeninám hornáckého zpěváka Luboše Holého a z tohoto pořadu je vytvořeno stejnojmenné CD. Soubor vystupuje ve Vlčnově na jízdě králů a na festivalu v Dambořicích získává cenu za nejlepší choreografii. Tak trochu za odměnu pak vyráží na festival do chorvatského Zagrebu a poté do Turecka. Téměř všudypřítomnou vzpomínkou na tento rok je také focení pro knihu „Kyjovsko“ od V. Židlického.

Začátek roku 2011 se nesl v duchu propagace blížícího se Slováckého roku. Pokračovalo focení pro knihu „Kyjovsko“ a srpnu se uskutečnil již avizovaný XVIII. Slovácký rok. Soubor pak odjel na zájezd do Polska. Významnou akcí byla také oslava 50 let mužského sboru. K tomuto výročí vzniklo CD „Naším přátelům, mnogaja léta“, dále došlo k natočení CD „Antologie moravské lidové hudby“ na kterém se podíleli Mužský sbor a CM Jury Petřů. Soubor v tomto roce nechává vyrobit masku medvěda, která se využívá především na fašaňk.

Na počátku roku 2012 uvádíme pořad „100 korun na sirotky“ a především slavíme 70. výročí založení souboru. V létě potom kromě tradičních akcí probíhá setkání ženských sborů.

V roce 2013 odchází po 25 letech z funkcí vedoucího Slováckého souboru Kyjov a vedoucího taneční složky Milan Pokorák a z 21letého vedení přípravy jeho žena Ludmila. Soubor se s jejich odchodem dlouho vyrovnával. Oba se podíleli na výchově několika generací tanečníků, v nichž zanechali svůj osobitý styl práce a zarputilost, která soubor dovedla k mnohým oceněním. Pomyslnou štafetu přebírá Pavel Růžička. Soubor v tomto roce zamířil do Rakouska. Ženský sbor, který si od roku 2010 říká „Tragačnice“, natočil CD, které poté pokřtil v rámci pořadu „Otevírání obchodního domu Tragač“.

Hned v lednu roku 2014 se účastníme valašského bálu. Na zahraniční zájezd tentokrát míříme do Rumunska. Především však pod vedením Dušana Janovského vzniká nová taneční skupina Pajtáši, kterou tvoří bývalí členové taneční složky, kteří se i ve vyšším věku chtějí věnovat tanci. A opět je tu výměna stráží na postu vedoucího, čímž se vracíme do stavu, který byl v historii spíše typický, tedy, že jedna taneční generace (cca 7 let) za své působení zažije dva až tři vedoucí a nikoliv naopak. V průběhu roku 2014 se vedoucí stává Monika Mrkvová. V roce 2014 také s ohledem na změnu právního řádu dochází k transformaci sdružení na spolek. Nově vystupujeme pod názvem Slovácký soubor Kyjov, z. s. V tomto roce CM Jury Petřů vydává CD „Hoš Primáš“ a Tetky z Kyjova vydávají CD „Vyšla hvězda na kraj světa“ na kterém se spolupodílíme.

Nejdůležitější akcí roku 2015 je bezesporu Slovácký rok. Mimo něj a další tradiční zvykoslovné akce soubor zamířil do Rakouska. Zároveň Jura Petřů (1953) dokončuje 4. díl zpěvníku „Zpíváme v Kyjově“ s podtitulem „Ostrlíz“. Stejný název měl i pořad věnovaný vydání tohoto zpěvníku. Předvánoční čas je poté hlavně ve znamení setkávání, což se projevuje hlavně při vystoupení v Praze, kam vyrazili mužský sbor a Tetky z Kyjova a setkávají se zde se členy brněnského, ale hlavně pražského krúžku. Na tuto pohodovou atmosféru vzpomene Jura Petřů (1953): „Do Prahy jedeme autobusem firmy Škopík z Louky s šoférem Lubošem zvaným Bajlando. Tak ho již z předchozích cest pojmenovaly Tetky z Kyjova, respektive moje žena Hana. Je to docela výstižné jméno pro dobrosrdečného chlapíka středních let, parodujícího diskžokeje z radia Luxembourg a udržujícího po celou dobu jízdy ve voze dobrou náladu. Jízda s ním je prostě koko džambo a jen co nastoupíme v sobotu ráno 19. 12. do autobusu, už se také všichni dobře bavíme. Jede opět stará parta Kyjovjáků a Hornáků a všichni společně pod taktovkou mojí Hany, která už ví do detailu přesně, kde budeme zkoušet, vystupovat, spát, večeřet a nikdo Nepochybuje o tom, že to klapne. Zkrátka – pro nás ostatní je velmi pohodlné, řídit se jejími pokyny a o nic se nestarat. Bajlando by k tomu ještě dodal se špatně skrývaným hornáckým přízvukem: „Prátelé v Praze, tam je blaze!“

Po příjezdu na Křesťanský dům se nejprve ubytujeme. Vzpomeneme na mladá léta strávená na internátě, kdy se ještě prostěradlo vypínalo v rozích suky, na to se lehlo a bylo to rychlé a úhledné. Využijí ještě chvíli volna k tomu, abych v trenkách zalehl pod peřinu a užíval si slast nicnedělání. Pozorují kamarády jak se zabydlují a občas někdo z nich podá pohárek dobrého vína přímo do postele. Zdeněk Langášek kontroluje kraj, který by nejraději oblékl už teď. Jeho holínky se lesknou jak zrcadlo. Milan Macháček, kterému už nevím proč říkáme kratce po ostravsky Macháček, je z nás nejmladší, ale rychle se učí a je to dobrý parták. Druhou trojku Kyjovjáků tvoří na pokoji Zdeňka Opatřil, Martin Krist a Emil Novotný. Jediná zkouška, kterou absolvujeme dole v jídelně proběhne celkem v poklidu, jen hornácký Jurka Miškeřík tvrdošjně požaduje tón d, přestože je písnička v G dur. Trochu se tomu podivují, protože je Jura u nich doma varhaníkem a tím tónem riskuje, že to zpěváci začnou v D duru. Ale nic – je to jeho přání a tak po sobě s muzikanty spiklenecky mrkneme a samozřejmě mu vyhovíme.

Zatímco se už naše ženské pracně oblékají do krojů, my chlapi zjišťujeme, že vedle pokoje Hornáků bydlí mladé Slovenky a už se předbíháme v nabízení slivovice a bokoviny a děvčata se hihňají, jako kdyby nám bylo dvacet. V duchu si říkám, že my starší už takový materiál nezvládnem a volám mladochy: „Hoši, sú tady mladé baby, běžte na to!“ a je hned veselo, že hoši málem nestihnou odjezd autobusu. Hana ale pamatuje na všechno a stále máme nějakou časovou rezervu, takže na Staromák dojíždíme načas a za deset minut jdeme na plac. Dojde i na hornáckou píseň od tónu

d a stane se očekávané. Zpěváci začnou blbě, ale vinni jsme my muzikanti, protože jsme jim dali blbý tón. Jak jinak. Přecházíme to v klidu. V Praze je blaze.

Po vystoupení nás již pod podiem čekají členové pražského krúžku a odvádí nás na večeri do podzemí Kolowratského paláce. Ještě jsem zapomněl napsat, že hrajeme ve složení: Pepa Pokorný, Jožka Slovák, já a na kontr se nechal zbuntovat pražský primáš Martin Sochor. Jako první ale po večeri vytáhne instrument Pepa Pokorný. Nevydrží bez hraní – on to má strašně rád a mně to je sympatické, protože nejsou jiný. Už se opět usmívá i Jurka Miškeřík, vytahuje klarinet a prožíváme krásné chvíle při zpěvu moravských písní. Mezi Pražáky jsou i rodáci z Podluží a tak jdou i vrtěné a hošije. Samozřejmě že Hornáci bodují, protože jejich písně znají všichni přítomní, ale nenecháme se zahanbit ani my Kyjovští. A tak to všechno probíhá vesele a dobře se bavíme, když tu o jedné přestávce uslyším rachot – Hela Šálová mně shodila basu na zem. Hned se jdu dívat. a je dohrané. Ulomil se hmatník. Kde teď budu shánět opraváře? Je to v pořadí již třetí havárie mé osminkové basičky v Praze. Pepa Pokorný o ní říká, že to je rebelka a nechce v Praze hrát. Jdu raději k výcepu a dám si pivo. Stojí tu Soňa Kultová a Karel Medek. V jejich společnosti se cítím dobře Vánoce jsou za dveřmi a atmosféra svátků na nás doléhá ze všech stran. Vytahuji z batohu své zpěvníky Ostrlíz a píši věnování. Mám ty slovácké Pražáky rád a obdivuji se jim. Fakt. Jsou to veskrze hodní lidi. Martin Sochor slibuje, že na zítřejší vystoupení vezme svoji basu, takže hrát se bude. V noci ještě na pokoji chvíli poklábosíme s Hornáky. Sedím na posteli v nohách Franty Chovance, který bez falešných zubů vypadá jako dědáček a přitom je ještě mladší jak já: „Franto, zasměj se!“ a s ním se už směje celý pokoj. Dorazíme ještě bokovinu, dopijeme slivovicu a jdeme spát. Hlavně že už tři měsíce držím krabičkovou dietu. V Praze je blaze.“

V roce 2016 nejprve míříme na Moravský ples do Prahy, kam jsme se vrátili ještě jednou, a to na vinobraní na Pražském hradě. Vystupovali jsme v Dambořicích či Liptálu. Vedoucím taneční složky se v tomto roce stává Petr Michalčík. Největším zážitkem asi byl zahraniční zájezd do Černé Hory, který si možná budou pamatovat i na ministerstvu zahraničních věcí, neboť se autobus mužského sboru a tanečníků nachomýtl k dopravní nehodě. Jelikož se nedalo nikomu dovolat, začaly se manželky chlapů shánět, co se stalo, jestli někdo něco neví. Jejich dotazy směřovaly dokonce až na jmenované ministerstvo. Naštěstí vše dobře dopadlo a všichni se vrátili bez úhony.

Rok 2017 si zapamatuje především Pavel Fridrich, který svou mnohaletou účast v soutěži o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku konečně proměnil ve vítězství. Kromě všech zvykoslovných akcí jsme opět po roce zamířili na Pražský hrad na vinobraní.

V roce 2018 ve vedení taneční složky končí Petr Michalčík a novou vedoucí se stává Barbora Šalšová, pro kterou jsou největší oporou další členové taneční složky Lucie Polášková a Vojtěch Půček. Začátek roku je ve znamení předtančení Moravské besedy na plesech v Kyjově, Hluku a Babicích. Poté to byly akce ke 150. výročí Františka Sušila a nemohla chybět účast na festivalu v Miloticích.

A opět tu byl po 4 letech Slovácký rok, v roce 2019 v pořadí už dvacátý. Mimo to jsme na začátku roku opětovně předtančovali Moravskou besedu a dále také absolvovali focení od Marka Svobody. Martin Vašulka se stává vítězem soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku. Na přelomu roku se k Báře Šalšové jako vedoucí připojuje Lenka Letochová.

Když už to konečně vypadalo, že se situace uklidní a nebude nutné vlastně stále hledat nové vedoucí, přišla na jaře roku 2020 pandemie covidu a v podstatě nebyl potřeba vedoucí žádný, jelikož se téměř žádné zkoušky ani vystoupení konat nemohly. V tomto roce proběhl jen fašaňk a dožínky. Taková nečinnost byla nejen pro kyjovský soubor velkým zásahem, protože se hlavně starší generace tanečníků po této téměř dvouleté odluce k tanci již nevrátila. To vše vedlo k tomu, že na podzim roku 2021 došlo ke sloučení přípravky a taneční složky, jelikož nebyl dostatek členů a ani se nedařilo najít nového vedoucího. Nově tedy taneční složku vede Václav Stix, který od roku 2018 vedl přípravku. Teď se tedy jedná o jakýsi restart. Nicméně finanční prostředky, se kterými se počítalo na úhradu vystoupení, se využily na rozšíření krojového fondu. Jelikož do taneční složky stále častěji přicházejí tanečníci, kteří nemají k dispozici žádný kroj, pořídily se dva kompletní mužské kroje kromě bot a dva tzv. pololehké dámské kroje. Tato investice částečně odstranila problémy s účastí na vystoupeních, protože tanečníci bez kroje toho na vystoupení moc neodtančí.

V roce 2021 jsme si i přes pandemické restriktce vyrazili na zahraniční zájezd do slovinského Mariboru a do Bulharska, kde taneční pár Martin Vašulka a Klára Měsíčková vybojovali druhé místo v kategorii sólový/párový tanec. Pandemie koronaviru bohužel zasáhla i do pořádání mimořádného Slováckého roku, který se měl konat u příležitosti 100. výročí konání prvního ročníku tohoto svátku kyjovského Dolňácka. Ještě v březnu nikdo nevěděl, co bude v srpnu, jestli nebudou zakázány hromadné akce s větším počtem návštěvníků. Nikdo si v tu dobu nedovolil připravovat tak mohutný podnik s rozpočtem několika milionů, které by v případě zrušení již připraveného Slováckého roku přišly vniveč. Navíc soubory nezkoušely, tudíž by případní autoři programů ani neměli z čeho vycházet. Proto se město spolu s programovou radou rozhodlo pro komornější program, ve kterém nechyběly tradiční pořady předcházejících Slováckých roků: stavění

a kácení máje, ukázka jízdy králů, nechyběly ani komponované pořady a doprovodný program. Poté následovaly krajské dožínky, kdy jsme kromě tradičního průvodu, do které se zařadil i pan hejtman v kroji, předvedli i tradiční program před radnicí po němž opětovně přijelo skornické Banderium. Jen svatý Petr skornickým chlapcům moc nepřál. Těsně před zahájením jízdy králů se spustil liják, takže všichni jezdci i jejich nazdobení koně přijeli k radnici značně zmáčení. Ani to však skornické chlapce neodradilo v provedení byť velmi zkrácené jízdy králů. Soubor ještě stihl uspořádat hody, které byly poslední akcí tohoto roku, jelikož opětovně nastoupily pandemická opatření.

Na počátku roku 2022 stále ještě platí covidové restriktce, ale fašaňk už se jako venkovní akce konat může a s ohledem na přestávku způsobenou covidem, je to akce mimořádně vydařená. Před velikonoční besedou u cimbálu mužský sbor opožděně slaví své 60 (61) výročí a pak už veškeré přípravy směřují k 80. výročí, před nímž ještě probíhá zahraniční zájezd do Záhřebu a účastníme se festivalů v Dambořicích a Miloticích. Martin Vašulka, sice už ne jako aktivní člen, se opětovně stává vítězem soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku. Kyjov je pro mnohé lidi z různých koutů naší země, a dokonce i světa synonymem vína a folklóru. Vděčíme za to našim dědům a rodičům a vlastně všem, kteří toto dědictví přenášejí z generace na generaci. Je obdivuhodné, že je tento fenomén stále živý a živoucí. Že dnešní mladá generace v době internetu, sociálních sítí, globalizace a shonu stále vnímá chuť a potřebu zvykoslovné tradice oprašovat a ukazovat jejich krásu ostatním. Je to neskutečně osvěžující a inspirativní. Folklór je studnicí moudra, zdravého rozumu, lidskosti, morálky, radosti i smutku, lidských osudů, každodennosti i nevšednosti.

Za celou dobu trvání krúžku/souboru lze shrnout, že jevištní vystoupení se úzce prolínala s autentickými zvyky přímo v terénu. Ve svých začátcích (ve 40. a 50. letech) měl krúžek premiéry svého programu vždy na Velikonoční neděli odpoledne. Na tyto premiéry, často spojované se soutěžemi, pak navazovala beseda u cimbálu a pondělní šlaháčka po dědině, samozřejmě s muzikou. V 70. a 80. letech se však termín premiérových pořadů změnil na duben s návazností na oslavy 1. máje, nebo i na termíny květnové.

V určitém období byly některé besedy u cimbálu spojovány buď s přednáškami na různá folklórní témata, nebo s hostováním cizí cimbálové muziky nebo souboru. Někdy se v rámci besedy u cimbálu předváděla řemesla, která již mizejí z našeho života. Od této chvályhodné činnosti se ale upustilo. Besedy u cimbálu s hostem byly zčásti nahrazeny vystupováním domácího souboru, mužského sboru, Kyjovánku nebo přípravky a v posledních letech je s hostem vždy Vánoční beseda u cimbálu.

Kyjovský krúžek, který se postupně měnil v soubor, nikdy ve své historii nepřešel na plně souborovou činnost s výhradním upravováním prvků na uměleckém základě. Při své činnosti využíval místních tradic a pro svá vystoupení upravoval tance, případně zvyky, jen minimálně, v rámci potřeb jevištních vystoupení. Vedoucí a ostatní, kteří soubor vedli, nacvičovali a připravovali vystoupení, se většinou rekrutovali z místních zdrojů a vesměs neměli žádné speciální vzdělání.

Na kyjovském souboru lze dokumentovat, že soubor bez muziky má jen malou šanci vyniknout nebo se dopracovat významnějších úspěchů. Na druhé straně si soubor zachoval úzké spojení se širokou občanskou základnou a tím, že se snažil o udržení a zachování většiny zvyků přímo v terénu, měl aktivní podporu kyjovské veřejnosti. Je jen málo míst na Dolňácku, kde se zvyky udržely v takovém rozsahu a bez přerušení až dodnes.

Nemalou měrou se členové souboru starali i o rozšíření a udržování krojů. Přesto, že někdejší zřizovatel souboru, Dům kultury Kyjov, dříve SZK ROH, nechal ušít část krojů, vždy většina členů souboru měla kroje vlastní. Nechávali si je šít u místních vyšivaček, čímž se v největší možné míře dařilo uchovávat čistotu krojů.

Vedle taneční složky samotné fungoval a funguje i mužský a ženský sbor, Pajtáši a kromě souboru jako takového působí v Kyjově další folklórní soubory, což jen dokazuje lásku Kyjovjáků k tradicím a předkům.

Co říci na samý závěr?

Popřát „Slováckému krúžku“ v Kyjově dalších 80 let úspěšné činnosti, hodně dobrých vedoucích, ještě více mladých i starších aktivních členů souboru, kteří by krásné kroje a starodávné zvyky uchovali i pro příští generace.

S použitím materiálů Ivo Šimečka v publikaci k 50. výročí založení Slováckého souboru doplnil a upravil Jakub Švorba a kolektiv.

Jednotlivá „vyznání“ a přání

Příležitosti, která se mi v roce 2020 naskytla, a to působit jako předseda Slováckého souboru Kyjov, si nesmírně vážím. Je to závazek, který zahrnuje míru zodpovědnosti a usilovné práce, kterou vám však nikdo nezaplatí. Jako jistou kompenzaci vnímám radost z navázání nových kontaktů a spolupráci se spoustou talentovaných lidí. Nikdy bych se do této pozice nedostal, nebo spíše nikdy bych se v této pozici neudržel, kdyby za mnou nestála celá řada lidí. Od organizačního vedoucího Jakuba Švorby, přes ostatní členy výboru a členy složek, až po mou rodinu. Nejednou mi zachránili krk, ať se jednalo o proslovy na výročních schůzích, hodová provolání na radnici nebo práce v excelu při přípravě letošního výročí. Slováckému souboru je třeba do dalších let přát jen hodně sil při překonávání překážek, které mu doba covidu naházela do cesty. Nevyčerpatelné odhodlání a chuť se folklóru nadále věnovat a být tím prostředníkem v předávání nejen tanečních a pěveckých dovedností dalším generacím.

Milan Macháček, předseda Slováckého souboru Kyjov

Kyjov je pro mnohé lidi z různých koutů naší země, a dokonce i světa synonymem vína a folklóru. Vděčíme za to našim dědům a rodičům a vlastně všem, kteří toto dědictví přenášejí z generace na generaci. Je obdivuhodné, že je tento fenomén stále živý a živoucí. Že dnešní mladá generace v době internetu, sociálních sítí, globalizace a shonu stále vnímá chuť a potřebu zvykoslovné tradice oprašovat a ukazovat jejich krásu ostatním. Je to neskutečně osvěžující a inspirativní. Folklór je studnicí moudra, zdravého rozumu, lidskosti, morálky, radosti i smutku, lidských osudů, každodennosti i nevšednosti.

Měl jsem to obrovské štěstí, že jsem mohl tyto krásy poznat „na vlastní kůži“. Díky dědečkovi, kterého krůžkaři oslovovali přátelsky „doktore“, jsem od útlého věku navštěvoval různé akce. Od hodů, přes dožínky až po neformální setkání u pravé slovácké zabijačky nebo třeba brigádách na stavbě sálu Jančovka. Jako dítě jsem vnímal především tu barevnost a rozličnost nejen v krojích, ale také v písních a v tancích. Později jsem objevoval samotnou komunitu krůžkařů. Jednotlivec nezmůže nic, byť by se snažil sebevíc. Skvělá parta lidí dělá skvělou společnost. A vůbec nejde o to, aby měli stejný názor na věc. Naopak vášnivé debaty u sklenky dobrého vína byly a jistě stále jsou velmi bouřlivé. Nalezení společné cesty utužuje kolektiv lidí různých pohledů.

A vidím to i dnes a mám z toho obrovskou radost. Stejnou jako by jistě měli otcové zakladatelé. Nejen z pozice starosty, ale jako hrdý kyjovský patriot chci podě-

kovat všem, kteří se na folklórním dění v Kyjově podílejí. Od zasloužilých bardů až po ty nejmenší. Národopis je pestrá mozaika, stejně barevná jako je kyjovský kroj. Je tak jedinečná díky lidem, kteří věnují svůj volný čas, aby nás diváky potěšili. Přeji Slováckému souboru mnoho elánu, energie a zapálených folkloristů, prostě „ať aj za sto roků zas, slovácká krev prúdí v nás“.

Šable hore!
František Lukl
starosta Kyjova

80 let je už věk značně pokročilý, ale na energii, která nadále tepe v srdcích jednotlivých členů, to stále není znát. Já samozřejmě nemohu vzpomínat na začátky souboru (v té době krůžku) jako na své mládí, jako to činil např. MVDr. Lukl při vzpomínkách ke 30. výročí krůžku, ale o to raději jsem, že i po dalším půl století toto společenství nadále funguje a udržuje místní tradice, ačkoliv ve svém středu již bohužel nemáme nikoho, kdo by přímo tyto začátky pamatoval.

Mám pocit, že v případě souboru se opravdu jedná o společenství nebo možná spíše rodinu, která má své problémy, která si občas „vjede do vlasů“, kde mladší generace nesouhlasí s tou starší, ale i obráceně, a každá složka chce strhnout pozornost právě na sebe (asi s tím bude mít co dočinění ta pověstná ohnivá slovácká krev), ale když jí o něco jde, tak umí zatnout zuby, semknout se a praco-

vat na společném cíli. Právě tato určitá rodinná sounáležitost se nyní projevila na tom, kolik lidí se zapojilo do příprav vystoupení k nynějšímu výročí. Každý z účinkujících vkládá do tohoto tvůrčího soužití kus sebe, svoji vášeň a lásku k tradicím, které si soubor vetknul udržovat. Po dvou letech, kdy jsme se kvůli pandemii téměř nemohli scházet, až srdce poskočí, když člověk vidí tu více než stovku lidí, kdy mnozí z nich již léta nejsou aktivními členy, ale přesto obětují svůj volný čas a chodí zase týden co týden dřít, aby předvedli to nejlepší, co v nich je, nemluvě o autorovi pořadu a dalších lidech v pozadí.

Právě tato energie sehrála svou roli, když přišla možnost dělat organizačního vedoucího. V takové chvíli každý začne přemýšlet a zvažovat, jestli mu to za to stojí, pouštět se do takového kolotoče, na každou akci přicházet mezi prvními a odcházet mezi posledními, být neustále na telefonu a nést zodpovědnost za další směřování celého souboru. Měl jsem za sebou období, kdy jsem měl folklór plné zuby, jelikož pocházím z folklorní rodiny a téměř každý víkend někdo z nás odjížděl na vystoupení. Nicméně v době, kdy jsem studoval v Praze a vracel se do Kyjova jen zřídka na víkend, mi znovu došlo, jak mám ten náš folklór rád a že jsem vlastně rád Kyjovjákem. Byl jsem si vědom, aspoň jsem si to myslel, kolik práce obnáší dělat „organizačního“, ale na druhou stranu jsem za sebou viděl lidi, kteří mě od útlého dětství vedli k folklóru a obětovali tomu svůj volný čas a já bych jim takto mohl oplatit to, co oni udělali pro mě. Právě v Kyjovánku a následně v souboru jsem našel nejen spoustu přátel a nakonec i manželku, ale užil jsem si i spoustu zábavy, což by se bez nich nikdy nestalo. Šel jsem tedy do toho s tím, že zas nyní já mohu svou činností dalším lidem pomoci zajistit to, že oni si při činnosti souboru najdou nové přátele a prožijí spoustu zábavy, ať už přímo na zkouškách či vystoupeních, anebo jen tak mimo soubor.

Lidé, které si dnešním vystoupením připomínáme a oslavujeme, nejsou jen význačné osobnosti, které se podílely na založení, či celá řada dalších, kteří v letech následujících pečovali o udržení souboru, ale především si připomínáme každého jednotlivého člena a členku, protože sebelepší vedení by bez členů bylo ničím.

Do dalších let bych souboru především přál, aby stále nacházel nové členy, jelikož mladí sice přicházejí, ale i odcházejí. A doufám, že i následující generace bude ve svých řadách mít takové osobnosti, které se na čas vzdají svého osobního pohodlí a předají své nadšení a zkušenosti.

Tak si to s námi ještě dlouho užívejte a ať je v Kyjově veselo!

Jakub Švorba, organizační vedoucí Slováckého souboru Kyjov

80 roků! Pro člověka je to požehnaný věk a pro krúžek to platí dvojnásob. Náš krúžek, Slovácký soubor Kyjov, má v rodném listu, tak jako všichni, kteří letos slaví toto jubileum, uveden rok 1942. Zrodil se v jednom z nejtemnějších období našich moderních dějin, v dobách, kdy člověka před čtvrtou hodinou ranní nemusel vzbudit jenom pláč z kolébky, ale i skupinka v kožených kabátech. Za dobu své existence zažil mnoho chvil euforických i temných, změny režimů, pokusy o přeorání a zglajchšaltování lidové kultury, střídala se období renesance i úpadku. Generace vedoucích se snažily vstřípit mladým tanečnickům lidovou kulturu Kyjovska a tanečníci přinášeli svůj vklad do jevištních zpracování i zvykoslovných obyčejů. Právě jejich zásluhou se dnes náš soubor dožívá osmdesátky.

Nelze srovnávat nesrovnatelné, nelze srovnávat podmínky tanečnicků před osmdesáti, čtyřiceti, dvaceti lety a dnes. Každá doba je jiná, každá generace si musí poradit s vlastními problémy a čelit vlastním výzvám. Co se ale nemění, je chuť mladých tanečnicků se scházet v pátek večer na zkoušce (a po zkoušce se přesunout do sklepa nebo do hospody) a společně si zazpívat a zatancovat. Úkolem vedoucího je tuto chuť podporovat a rozvíjet. Mojí hlavní motivací v práci byla a stále zůstává snaha uchovat v Kyjově folklór i pro další generace. Pokud nebudeme pracovat s mladými, vyhyneme.

Když jsem v říjnu 2018 přebíral jako vedoucí Přípravku Slováckého souboru, netušil jsem, co všechno na sebe беру. Postupně se ze mě stal vedoucí pro zvykosloví a nakonec jsem pomáhal i s vedením zkoušek souboru. Do toho jsem se

snažil udržet přípravku v chodu tak, nakolik to covidové restrikce dovolily. Když na podzim 2021 ukončila svoje působení vedoucí taneční složky, nepodařilo se najít nikoho, kdo by byl ochotný tanečnický vést, a tak došlo ke sloučení přípravky s taneční složkou. Protože příprava měla větší a stabilnější členskou základnu, jádro dnešního souboru tvoří právě tanečníci z přípravky. Možná některým ještě chybí trocha taneční zralosti, ale rozhodně jim nechybí elán, chuť do práce a týmový duch. Při našich pátečních zkouškách se mi hlavou často honí věta ze sborníku Slováckého roku 1922: „Moravští Slováci dokáží všechno, pokud jim k tomu hraje muzika.“ Tož muziko, do tanca!

Václav Stix

Vedoucí taneční složky Slováckého souboru Kyjov

Mé dvacetileté působení v souboru

Do souboru jsem se dostal přes kamaráda Ivoša Kyněru roku 1981. Rok před tím jsem se vrátil z vojny a stárkoval v Boršově. Nejspíš proto mě Ivoš oslovil, jestli nechci do souboru, že mají málo kluků. Tančit jsem moc neuměl, ale bavilo mě to, tak jsem souhlasil a nakonec zůstal až do roku 2002. Začátky dnes mohou vypadat úsměvně, jelikož na první zkoušce mi vedoucí Jan Loutchan ukázal skočnou s tím, že se ju doučím doma, tak vždycky, když jsem šel na pole, jsem si hodil motyku na rameno, dajdal si a pěkně „nacvičoval“.

Po čase už jsem si ani nedovedl představit, že bych v pátek večer nešel na zkoušku, případně po ní k někomu do sklepa. Vliv samozřejmě mělo, že asi po čtyřech letech začal chodit brácha. V souboru jsem zůstal tak dlouho asi i proto, že tehdy, a vlastně i dnes, více vyhledám setkání s kamarády u cimbálky než pospíchat na diskotéku. Při vystoupeních člověk zažil spoustu srandy, ale i trapných chvil například, když už ohlašovali naše číslo a já se teprve v civilu prodíral do šatny. Ale dneska už na to člověk vzpomíná s úsměvem. Byly to prostě roky s kamarády. Nejlepší byly vystoupení v okolí, třeba v Hýslích na stínání berana, protože na tyto vystoupení jsme v podstatě mohli jet všichni. Zato když byl zahraniční zájezd, tak tam byl vždycky nějaký omezený počet.

Ani po svém ukončení činnosti v taneční složce jsem s folklórem nikdy nepřestal, po malé odmlce jsem začal chodit do mužského sboru a asi před dvanácti lety do Vyslůžilců, kde zase aktivně tančím. Ale tady tato výročí jsou vždycky příjemná, jelikož člověk povzpomíná na ty minulé vystoupení a připomene si různé zážitky. Souboru bych rád popřál, aby měl stále lidi, které to bude bavit.

Josef „Jožeček“ Kůřil
dlouholetý tanečník

Od mých 14 let byl soubor nedílnou součástí mého života. V přípravce každý pátek zkouška, v souboru nespočet soustředění, a hlavně všechny folklorní akce v Kyjově s lidmi, kteří se mi za tu dobu stali velmi blízkými. Po krátké době byly prostě pátky vyhrazeny na zkoušky a nejel přes to vlak. Zdálo se mi naprosto přirozené zůstat co nejdéle a alespoň trochu se přičinít pěkným tanečním vystoupením jako tanečnice nebo jako vedoucí nácviků. Folklor je styl života, a ačkoliv se člověk mění a léta běží, folklor jako takový zůstává mou srdeční záležitostí. Souboru chci popřát hodně těch srdcařů, kteří soubor dělají souborem a folklor folklórem. Aby byl ještě dlouho soubor prostředkem pro setkávání lidí se stejným smýšlením a zájmy. Členové souboru aby na oplátku jemu dali nejen reprezentativní vystupování na oficiálních akcích, ale aby se k předávaným tradicím hlásili taky sami jen tak u muziky a užívali si to, co jen to půjde.

Bára Šalšová
bývalá vedoucí taneční složky Slováckého souboru Kyjov

Slovácký soubor nebo krúžek Kyjov? Toť otázka, která čas od času vystrkuje růžky a vzbuzuje emoce už dlouhá desetiletí a při přípravách výročí rezonuje o něco hlasitěji.

Je však potřeba na ni odpovídat? Není! Ano, mnohdy soubor překáží krúžku anebo krúžek brzdí v rozletu soubor. Já jsem ale rád za dlouhou koeexistenci obého. Díky kyjovským folkloristům jsem si navykl krájet čas podle starého zvykoslovného krúžkařského řádu, jít jako chasa s rukama hore a zpívat na celý Kyjov o hodech, na fašaňk, o Velikonocích, na máju a na dožínky. Veřejně se tak můžu hrdopyšnit, že tuším „z kama su“.

V souboru jsem si začal utvářet svůj náhled na pódiové zpracování folklorního materiálu. V Kyjově mě naučili, kde je pravá a levá noha, a že to, co stále předbílám, je rytmus. Setkávání se silnými osobnostmi jako jsou bratři Petru, manželé Pokorákovi, Zdeněk Langášek, Pavel Růžička, ženský a chlapi ze sborů a s tanečnickými mi dalo základ a nastavilo úhelný kámen pro to, co dělat chci, i proti čemu se vymezit.

Souboráci byli odvážní. V inscenování tanečních čísel, v hudebních úpravách šli i do neznáma, uměli riskovat a málokdy jim spadl „řemeň“. A hlavně vždycky zůstali svými, pevně zakořeněnými díky krúžkařskému působení.

Kyjovjáci sú tvrdý palice, hrdý aj na to, co neumijú. A já vás mám rád! Krúžek i soubor jsou lidi, krúžek i soubor jsme my. Tak zůstaňme hrdí a svoji, neztrácejme odvahu riskovat a chuť být spolu.

V Kostelci, 9. 6. 2022

Ladik Šimeček

bývalý člen Slováckého souboru a krúžkař už nafurt

Osobní zpověď

Osmdesátiny, v řadách folklorních skupin neobvyklé výročí. Uvážíme-li k tomu, že zakladatelé Slováckého krúžku v roce 1942 podle svých slov navazovali na činnost kyjovských národopisných spolků z 20. let 20. století, patří dnešní soubor jistě k nejstarším v naší vlasti.

Když jsem byl Jakubem Švorbou požádán o osobní zpověď k tomuto jubileu, najednou jsem si uvědomil, že 38 let, tedy bezmála celou polovinu života souboru, prožívám aktivně spolu s ním jako jeden z jeho mnoha článků.

Mé první doteky s autentickým folklórem se odehrály v době mého dospívání v nedalekém městečku Žeravice, rodišti mé maminky, kde její rodiče a sourozenci patřili k organizátorům tradičních zvykoslovných akcí. Tam jsem dojížděl z Kyjova ke své stařence a za svými bratrance a kamarády, oblékal místní kroj a účastnil se vesnických hodů.

A právě hody, ale kyjovské v r. 1984, kterým jsem přihlížel jako divák, se mi staly osudnými. Při nich mě pozvali na zkoušky mí známí, členové Slováckého souboru. A tak jsem se v 21 letech stal „výrazně nejstarším“ členem taneční přípravy pod vedením Zdeňka Šimečka. Tančení a zpívání mě ihned naplno pohltilo. Začal jsem folklóru věnovat všechny svůj volný čas. Současně s přípravkou jsem v Domě kultury navštěvoval kurz pro veřejnost s názvem Tančíme při cimbálové muzice. Od prvního úterý po Velikonocích r. 1985 jsem se stal naopak „výrazně nejmladším“ členem mužského sboru. Ten právě začínal činnost svou první zkouškou pod novým vedoucím Jiřím Petřem (nar. 1953), který jej převzal po svém otci. V přípravce jsem pobyl jen několik měsíců, když mě začátkem r. 1985 tehdejší vedoucí souboru Bohumil Frýbort převedl do tanečního souboru. Zde jsem prožil krásná léta ve společnosti party kamarádů, se kterými jsme trávili spoustu času nejen na zkouškách a vystoupeních, ale i na tanečních zábavách nebo jako aktivní diváci na folklorních festivalech Strážnice nebo Východná či Detva, jezdili na čundry pod širák a vymýšleli a organizovali akce pro další členy souboru a přípravky jako táboráky, fotbalová utkání...

V r. 1986 chyběl vedoucí taneční přípravky. Zkoušeli ji vést služebně starší tanečníci a pak padl los na mě. Podařilo se mi získat řadu nových členů a rozběhnout pravidelnou práci, která nám přinášela radost.

Přípravku jsem vedl necelé dva roky, když vyvstala nutnost změny vedoucího souboru. Nové vedení hledali starší členové souboru a mužského sboru. Byli mezi

nimi i významné osobnosti kyjovského folklóru a zakládající členové jako pan Josef „Pepiček“ Sedlář, MVDr. František Lukl či pan Miroslav Kudr a další „staří bardí“. Dodnes je to pro mě neuvěřitelné, ale údajně snad pro mé výsledky s přípravkou a mé zapálení pro věc, se obrátili na mě, folklorního eléva. Ve svých 24 letech jsem byl v květnu roku 1988 zvolen vedoucím Slováckého souboru Kyjov. Případly mi dříve dvě samostatné pozice, do té doby obsazené dvěma různými lidmi. Pracoval jsem jako vedoucí taneční složky a současně i vedoucí celého Slováckého souboru Kyjov, a tak řídil, koordinoval a organizoval folklorní dění a společnou uměleckou činnost jednotlivých skupin – přípravky, taneční složky, mužského a ženského sboru, cimbálové muziky a zpočátku i dětského souboru Kyjovánek. Vždy jsem se snažil, aby všechny skupiny táhly za jeden provaz, byly ve stálém kontaktu a těsně spolupracovaly. To jak při udržování a rozvíjení folklorních tradic v Kyjově, tak při pódiových vystoupeních.

Od začátku mé práce ve vedení souboru se vytvořilo blízké propojení s Jurou Petrů (nar. 1953), o 10 let starším vedoucím cimbálové muziky, a Zdeňkem Langáškem, ode mne o 15 let starším organizačním vedoucím souboru. Po čtvrt století jsme pak společně úzce spolupracovali na utváření folklorního dění v Kyjově.

Měl jsem štěstí, že jsem se ještě setkal s těmi nejstaršími „krůžkaři“, kteří soubor zakládali. Od nich jsem se nakazil cítěním k podstatě, která folklór dělá folklórem. V té době působily v okolí Kyjova některé soubory, které pracovaly na slušné úrovni, ale jejich hlavním cílem byly zahraniční zájezdy. Bohužel se moc nebo vůbec nestaraly o to, co se dělo na jejich vesnici, nepořádaly hody nebo dožínky. Názor „dělat folklór“ jen proto, aby se jezdilo po světě, jsem nepřijal. Snažil jsem se spolu se svou ženou – vedoucí přípravky a dalšími spolupracovníky, aby se v Kyjově dařilo udržet a rozvíjet tradiční folklorní dění, zvykosloví, výroční obyčej. Základem je znát písničky, tance a co možná nejvíce z národopisu našeho regionu, který je folklorně velmi bohatý. Snažit se udržet tradice v podobě co možná nejbližší té, v jaké nám je předali naši předkové. Po celou dobu svého působení ve vedení souboru jsem se tuto filozofii mladým lidem v souboru snažil předávat. Abych své souborové aktivity více posunul odborným směrem, v 90. letech jsem při zaměstnání vystudoval v Brně Lidovou konzervatoř se zaměřením na vedení souboru a choreografii. Pro závěrečné zkoušky jsem vytvořil taneční choreografii tance Milocká slovenská – vykopávaná s písněmi Otevři mně milá, U studně stála, Měl sem galánku a nazval ji Kohúti. Doposud ji má soubor ve svém repertoáru. Poznátky, které jsem při studiu konzervatoře získal, jsem využil při tvorbě dalších tanečních čísel a folklorních pořadů i při vedení souboru a tanečnicků. V dalších letech se podařilo vytvořit řadu tematických a výročních programů nebo souborových premiér. Pro tvorbu jsem prvořadě čerpal podklady z materiálů kyjovského Dolňácka.

Kromě hlavní role souboru pro rozkvet národopisu v Kyjově i okolí je nedílnou

součástí jeho života i představování našeho regionu při pódiových vystoupeních. Přesto, že jsme za čtvrtstoletí při výjezdech na zahraniční folklorní festivaly zcestovali velkou část světa a mohli poznávat národní kulturu jiných zemí, vždy jsem svým svěřencům připomínal, že tuto atraktivní část naší činnosti je třeba vnímat jen jako odměnu za poctivou práci v regionu, pomyslnou třešničku na dortu, ale nemůže to být smysl toho, proč se folklóru věnujeme.

Se souborovou prací je velmi blízce propojena i má činnost na Slováckých rocích v Kyjově. Velmi rád vzpomínám na své první účinkování na Slováckém roku v r. 1987 v roli staršího mládence v pořadu Severokyjovská svatba a na práci v programové radě všech dalších ročníků od r. 1991, kde jsem měl možnost „nasát“ zápal nadšenců v čele s Josefem Pepičkem Sedlářem, kteří již v r. 1956 probouzeli slavnosti k jejich dalšímu životu. Jejich osobní příklad mi zůstal navždy v paměti a neustále mě inspiruje v názorech na folklorní dění a jeho směřování. V roce 2011 jsem byl jmenován předsedou programové rady Slováckého roku a měl tak čest tento ročník řídit a spoluurčit jeho podobu.

A právě při organizování Slováckých roků jsem si uvědomil, jak důležité je najít si prostor k niternému prožití vši té krásy kterou nám folklór přináší. Alespoň na chvíli se oprostít od povinností spojených s odpovědností za vedení souboru, programu nebo celého festivalu. Jsem velmi vděčný za to, že se mi, byť až po letech, podařilo naučit poddat se příjemné atmosféře, kterou přináší třeba pohled na krojovaná nemluvnata i kmety v průvodu nebo šikovné tanečnice na zkoušce, a nechat ze sebe vytrysknout emoce. A tak mi stačí jen pozorovat. Mnohdy nepotřebuji ani skákat, zpívat a juchat, ale jen se nechám unášet krásou okamžiku. A to mi přináší chvílky mrazení na zádech, husí kůže na rukou a vhaní slzy radosti do očí.

Plné nasazení při vedení souboru významně ovlivňovalo můj soukromý život. Dvacet pět let se náš rodinný kalendář řídil jen a jen souborem. Potkalo mě však velké štěstí, moje žena Liduška je nezměrně tolerantní člověk, a navíc se folklóru aktivně po většinu svého života také věnuje. Nejdříve jako tanečnice, pak zpěvačka. Dvacet jedna let vedla přípravku. Naše děti Lenka a Milan od malička vyrůstaly v neutuchajícím souborovém dění, a tak mu také přirozenou cestou propadli. Za roky mého vedení prošlo souborem velké množství mladých lidí. Velmi mě těší jejich úspěchy na poli folklorním. Dlouhá léta zcela ovládl první a většinu dalších pozic Soutěže o nejlepšího tanečníka kyjovského verbuňku a vzešli z nich vítězové a skvěle umístění soutěžící finále Soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku při mezinárodním festivalu ve Strážnici:

Tomáš Machalínek 3/1993, 1/1994, 3/1996, 3/1999, 3/2000, 2/1986–2000

Jan Krist 4/1998

Jakub Džubera 1/2006, 3/2007

Martin Jelínek 1/2004, 1/2008

Milan Pokorák ml. 4/2014, 5/2015, 2/2018, 2/2019

Pavel Fridrich 1/2017

Ani jsem si neuvědomoval, co vše může v mých odchovancích činnost v souboru zanechat. Největší radost mám z toho, když vidím, že i když již nejsou členy taneční složky, mnozí začali pracovat v mužském či ženském sboru, nadále navštěvují folklorní akce, nosí kroj a ještě jej rozšiřují o další součásti, své děti učí písničky, tance, vztahu k národopisu, vodí je do dětských souborů, investují a oblékají je do krojů. Obrovskou radost a zadostiučinění jsem zažil, když jsem v květnu r. 2013 vedl svou poslední zkoušku s tanečním souborem. K mému překvapení se tam sešlo v tanečním zkuškovém oblečení na čtyřicet „mojích děcek“ z různých generací, které jsem za těch pětadvacet let učil, a protančili poslední zkoušku plnou krásných emocí se mnou.

Tuto nebyvalou radost a úžasnou atmosféru mohu prožívat opět v tomto čase, devět let po ukončení své činnosti ve vedení souboru. Při přípravách oslav výročí souboru jsem byl požádán autorem programu Laďou Šimečkem, abych s tanečnicí z 90. let, které oslovil, nacvičil dvě taneční čísla s názvy Moja žena a V širém poli, pro která jsem v r. 1993 a 1998 vytvořil choreografie. A tak od dubna tohoto roku, každý týden, na dosud 14 pravidelných tříhodinových zkouškách, které mají na přání tanečniců pevný řád jako před 30 lety, 25 děvčat a kluků ve věku kolem 50 až do 65 let dobrovolně a s nadšením „potí krev“ a podávají neuvěřitelně skvělé výkony. Jako bychom se teprve včera rozešli z poslední souborové zkoušky. Mám ze „svých oveček“ obrovskou radost, hluboce před nimi smekám a děkuji jim za krásné chvíle, které spolu opět můžeme prožívat.

Věk 80 let, kterého se dožívá náš Slovácký soubor Kyjov, je věkem kmetů. Já souboru z celého srdce přeji, aby přes moudrost stáří stále zůstával dětsky hravý, mladistvě jiskrný, inspirativní a tvůrčí. S úctou aby myslel na naše předky a s hrdostí na své kořeny zachovával bohatství lidové kultury našeho Kyjovska.

V Kyjově 6. 7. 2022

Milan Pokorák
v letech 1988–2013
vedoucí Slováckého souboru Kyjov

Jak byly a nebyly hody

Chodím na hody v kroji nepřetržitě od r. 1963 s jednou výjimkou, a to v r. 1967 (vojna).

Během této doby byly hody zrušeny 2x. V r. 1982 zemřel Brežněv a soudruzi chtěli, abychom hody zrušili. Po nějakých domluvách nám dovolili alespoň průvod ke stárkám. Stárci byli Josef Polášek – Olga Bartošová, Václav Polášek – Martina Zavrtálková. Jelikož jsme věděli, že to bude jen průvod a hody budou končit u hospody U Janců v Nětčicích, tak jsme průvod vzali velmi zodpovědně, hlavně s notnou dávkou alkoholu. Po rozchodu u hospody se chasa rozplynula po nětčických sklepech a dál si užívala hodového veselí.

Podruhé byly hody zrušeny v r. 2020 z důvodu covidové pandemie. Přesto část folkloristů-srdcařů hody oslavila. Na radnici se upletl věnec, vyvěsilo se vtipné heslo. Václav Stix s manželkou udělali hodový věnec a u toho se před radnicí fotilo v krojích několik Kyjovjáků i s figurínou hodového Martina.

Co říci na závěr? Každý zákaz je špatný, ten politický úplně zbytečný! Z toho je vidět, že síla tradice je velká, proto žádné zákazy neplatí. Z hlediska dodržování zvykosloví je to velmi potěšující!

Zdeněk Langášek

Olga Bartošová, Josef Polášek, Václav Polášek, Martina Zavrtálková

*V březnu přišel covid,
nemoc to hrozná.
Kterou ještě folklorní svět nezná.
Postavili sme se jí hrdě v boji
A začali nosit roušku v kroji.
Akcí však bylo žalostně pramálo,
prostě to za velký kulový stálo.*

Do Slováckého souboru jsem nastupovala v roce 2020 s nadšením a očekáváním nových zážitků. Těšila jsem se na nové festivaly, a hlavně tradiční hody a dožínky. Když jsem chodila ještě do Kyjovánku, všeho jsem se účastnila, ale z pohledu dětského souboru to bylo vše jiné. Od teď jsem vše měla zažívat jako „souborák“. Těšila jsem se na chystání růžiček a mašliček, prostě všeho, co k hodům patří. Přesně těchto zážitků jsem se ale nedočkala.

V září před očekávanou volbou stárků nám bylo oznámeno, že hody letos nebudou. „Je to vůbec možné zrušit hody?“ říkali jsme si. „A kdo bude stárkovat, když hody nebudou? Má cenu vůbec hledat nové stárky? A co když už hody nebudou vůbec? A co sto let Slováckého roku?“

Na celý soubor padla covidová deprese. Žádné festivaly, žádné vystoupení, žádné hody, ani motivace. Trénovali jsme a nevěděli na co. Na zkoušky chodili už jen ti vytrvalí, respektive ti, co nebyli v karanténě nebo ti, co k přežití zkrátka tanec potřebují. Těšili jsme se, až tohle všechno skončí a vše se vrátí k normálu.

Přece si ale nenecháme vzít hody??? Nechal se udělat hodový věnec a slaměný Martin, kteří hrdě stáli před kyjovskou radnicí. Chasa se domluvila a v hodovou sobotu jsme se střídali v hlídání. Každý, kdo přes náměstí procházel nebo jenom projížděl, tak se před radnicí pozastavil a s úsměvem a snad i myšlenkou na hody šel dál. Kdo měl štěstí a pohyboval se kolem stadionu, mohl zaslechnout i známé Tluču, tluču, když stárek zpíval své stárce pod oknem. Byli jsme přesvědčeni a odhodláni, že v příštím roce budou hody klasický, jak je všichni známe a máme rádi. Ale bylo to s obavami až do poslední chvíle... I Štyry týdne do hodů proběhly v hodně komorním složení... Nakonec vše dopadlo dobře a hody 2021 jsme si užili naplno...Čí sú hody? Našeeeeee!

Marie Sedlářová
kyjovská stárka v roce 2021

Fakta v heslech

1. Rok založení: 1942

2. Názvy:

1942–1969	Slovácký krúžek
1969–1975	Slovácký soubor
1976	Slovácký soubor Josefa Klvani
1976–1986	Slovácký soubor
1986–dosud	Slovácký soubor Kyjov

3. Zřizovatel:

1942–1945	oficiálně nebyl (volné sdružení)
1945–1949	Svaz české mládeže
1949–1952	Slovácký krúžek
1952–1962	Závodní klub Skláren Moravia
1962–1974	Sdružený závodní klub Kyjov
1974–1992	Dům kultury Kyjov
1992–2014	Sdružení přátel Slováckého souboru Kyjov
2014–dosud	Slovácký soubor Kyjov, z. s.

4. Vedoucí:

Vedoucí krúžku, souboru:

1942–1945	František Lukl
1945–1949	Josef Sedlář
1949–1950	Ladislav Fiala
1950–1952	Engelbert Kreidl
1952–1961	Josef Fridrich
1961–1964	Jiří Wenzl
1964–1973	Josef Sedlář
1973–1978	Jaroslav Zavrtálek
1978–1980	Miroslav Kudr
1980–1982	Jan Pavlík
1982–1988	Bohumil Frýbort
1988–2013	Milan Pokorák

Od května roku 2013 splýnula funkce vedoucího souboru s funkcí předsedy (nejprve Sdružení přátel Slováckého souboru Kyjov, nyní Slováckého souboru Kyjov, z.s.).

Jednatel, organizační vedoucí:

1949–1964	Josef Sedlář
1973–1980	Josef Sedlář
1986–2002	Zdeněk Langášek
2003–2006	Pavel Růžička
2007–2014	Jakub Džubera
2014–2018	Martin Zrzavý
2018–dosud	Jakub Švorba

Předseda Sdružení přátel Slováckého souboru,
Slováckého souboru Kyjov, z.s.

1991–1992	MVDr. František Lukl
1992–2007	Zdeněk Langášek
2008–2014	Alena Melounková
2014–2020	Dušan Janovský
2020–dosud	Milan Macháček

Vedoucí nácviku tanců:

1942–1952	Kliment Navrátil
1952–1953	Jan Selucký
1953–1957	Jan Selucky a Marie Navrátilová
1957–1964	Jan Selucký, Rudolf Hochman, Marie Navrátilová
1964–1967	Jan Selucký, Ivo Šimeček
1967–1969	Marie Řiháková
1969–1972	Bohumil Frýbort
1972–1978	Zdeněk Šimeček
1978–1980	Miroslav Jestřábík
1980–1982	Jan Loutchan
1982–1984	Zdeněk Vavřina
1984–1988	Bohumil Frýbort
1988–2013	Milan Pokorák
2013–2014	Pavel Růžička
2014–2016	Monika Mrkvová
2016–2018	Petr Michalčík
2018–2019	Bára Šalšová, Lucie Polášková, Vojtěch Půček
2020–2021	Bára Šalšová Lenka Letochová, Vojtěch Půček
2021–dosud	Václav Stix

Vedoucí přípravky:

1973–1978	Bedřich Gazda
1982–1985	Zdeněk Šimeček
1986–1988	Milan Pokorák
1988	Renáta Janíčková
1989–1991	Blanka Pokorná
1991–1992	Sylva Hudečková
1992–1999	Ludmila Pokoráková, Pavel Prokeš
1999–2003	Ludmila Pokoráková, Ladislav Šimeček
2004–2005	Ludmila Pokoráková, Jindřiška Matějáková, Martin Jelínek
2005–2006	Ludmila Pokoráková, Pavlína Polášková
2006–2008	Ludmila Pokoráková, Lenka Pokoráková
2008–2010	Ludmila Pokoráková, Hana Novosadová, Jakub Polášek
2010–2013	Ludmila Pokoráková, Hana Novosadová, Petra Lebedová
2013–2014	Hana Novosadová, Petra Lebedová
2014–2016	Zdena Kyněrová, Hana Novosadová, Petra Lebedová
2016–2017	Zdena Kyněrová
2017–2018	Hana Novosadová
2018–2021	Václav Stix

(v roce 2021 příprava splýnula s taneční složkou)

Vedoucí mužského sboru:

1961–1979	Jiří a Josef Wenzlovi
1980–1984	Jiří Petrů (1922)
1985–dosud	Jiří Petrů (1953)

Vedoucí ženského sboru:

1972–1974	Josef Wenzl
1978–1985	Jiří Petrů (1953)
1985–1988	Eva Soldánová
1989	Irena Trutmanová
1990	Jiří Frolec
1991–1992	Irena Trutmanová
1992–2007	Eva Soldánová
2007–2008	Irena Trutmanová
2008–2009	Eva Soldánová
2010–2013	Irena Trutmanová
2014–2015	Lenka Vymazalová
2016–dosud	Eva Soldánová

Vedoucí taneční skupiny Pajtáši:

2014 – dosud Dušan Janovský

Doprovodné cimbálové muziky (CM):

1942–1945 CM pod vedením Oldřicha Stoklásky
1945–1947 CM pod vedením Klimenta Navrátila
1947–1958 CM Jury Petrů
1957–1958 CM Jiřího Wenzla
1958–1959 CM Josefa Frýborta
1960–1964 CM Augustýna Kůra
1965–1966 CM Jana Slaměny
1965–1966 CM Hynka Bíma
1967–1969 CM Josefa Varmuži
1970–1972 CM Jana Slaměny
1972–1976 CM Karla Hirsche
1977–1980 CM Jana Slaměny
1980–2009 CM Jury Petrů
2010–2011 CM Pavla Růžičky
2012 – dosud není stálá *(nejčastěji CM Pavla Růžičky a později CM Širůch a CM Jablůčko)*

Foto vzpomínky

Hladové nás nedostanou (Ilz, Rakousko, 2013)

Stárka v Boršově přináší svá úskalí (Hody, 2013)

Přípravka, 2014

Velikonoce, 2016

Dovoz chvojí, 2014

Příprava pořadu Krůžkaři a souboráci, generace 2004–2010

Fašaňk, 2016

Moravský ples v Praze, 2016

Odjezd na soustředění

Utuzování kolektivu – taneční složka, přípravka, Pajtáši a Vyslůžilci

Chrudim 2017 – Pajtáši, taneční složka

Příprava na Velikonoce 2018

Mužský sbor – před Jarním zpíváním, 2022

Kačeří jezero – Kateřinská zábava 2018

Stavění máje, 2022

Musíme si pomáhat

Tragačnice, červen 2022

Folkart Maribor, 2021

Za spolupráci a podporu děkujeme především

Pavel Švorba
ladění a opravy pian
– ladění a výroba cimbálů

Vinařství
Stanislav Martinek

RÉGIO[®]
HOTELS & WINE

Vydal: Slovácký soubor Kyjov, z.s.

Odpovědný redaktor: Jakub Švorba

Redakční rada:

Zdeněk Langášek

Jiří Petrů

Barbora Švorbová

Grafická úprava a tisk: A studio group, spol. s r. o.

Fotografie: Archiv souboru,

Richard Smolák – foto, A studio group, spol. s r. o.

Náklad: 1000 ks.

Vydáno v roce 2022.

